

A romániai Kisbábony helynevei

SZILÁGYI VARGA ZSUZSA

A romániai Kisbábony helyneveit közlétező írásomban a szócikkek élő nyelvi és történeti adatokat is tartalmaznak, az adatok közlése igazodik a Hajdú-Bihar megye helynevei 1. című kötet szerkesztési elveihez. A 2015-ös gyűjtés adatközlői: Angi Tibor (42), Apai István (33), Apainé Varga Etelka (42), Apai Zsigmond Csaba (47), Balázs György (43), Balázsné Dani Elvira Enikő (40), Balázsné Varga Edit (63), Balázsné Varga Ilona (63), Balázsné Varga Judit (38), Balázs Zoltán (71), Balázs Zoltán Károly (62), Barát János (57), Barátné Vászka Ilona (77), Czellár József (53), Czellárné Apai Jolán (48), Czellárné Maksai Erzsébet (79), Daniné Apai Elvira (71), Elek József (70), Elekné Czellár Ida (70), Fedorné Konrád Ildikó (52), Lukácsné Elek Róza (95), Maksai Ilona (76), Maksainé Éles Berta (76), Mondóka János (81), Polgár Juliánna (81), id. Polgár Menyhért (88), Szabó István (45), Szabóné Fülöp Katalin (68), Varga Árpád (80), Varga István (47), Varga János (40), Varga Károly (68), Vargáné Balázs Katalin (63), Vitlinger István József (42).

Kisbábony 2015: *Kisbábony ~ Bábony ~ Böbest. | Jáhorinak, aki vóut a cseledjei, adott egy-egy párcellát, ahova építettek egy kis házat. És akkor úgy telepedett meg Bábony. [...] a kondásnak vóut az elsőü, a vezetékneve, Bábonyi János. És arrul maradt ez a név. | Vóut egy báróu, ű használta ezt a hejséget, még akkor nem vóut ólak. Vóut egy kondás, aztat hitták Bábonyynak. Róla nevezték Bábonyt.* 2003: *Kisbábony*, román *Băbești, Băbiu*, szlovák *Babinec* (EHSz.), 1967: *Bábony*, román *Băbești, Babon* (Su. 1.), 1918: *Kisbábony* (HL2), 1913: *Kisbábony* (Hnt.), 1907, 1902, 1900, 1898, 1895, 1892, 1888, 1882, 1877, 1873: *Bábony* (Hnt.), 1869–1887: *Bábony* (HKFT.), 1865: *Bábony* (Pesty), *Bábony* (BL1), *Babony*, *Bábony* (HL1), *Babony*, *Babóny* (TeL), *Babony*, *Bábony* (TuL), 1851: *Bábony* (Fényes), 1806–1869: *Babóny* (MKFT.), 1808: *Bábony*, rutén *Baboňa*, *Babinec* (Lipszky), 1763–1787: *Babony*, *Bábony* (EKFT.), 1479: *Babon* (SZABÓ 1937: 280–285), 1319: *Babon*, *Babun* (uo.), 1261: *Babun* (uo.). — Szatmár megyei település Románia északkeleti részén. Halmi (Halmeu), Turc (Turț) és Túrterebeș (Turulung) települések között helyezkedik el, az ukrán és a magyar határhoz közel. Közigazgatásilag Halmihoz tartozik. A Partium és a történelmi Ugocsa vármegye része. A 2011-es népszámlálási adatok szerint állandó lakosságának száma 417 fő. Ebből 287 fő (68,8%) magyar, 107 fő (25,7%) roma és 11 fő (2,6%) román nemzetiségűnek vallotta magát. A lakosság túlnyomó

többségének a magyar az anyanyelve. A magyar nyelvet beszélők aránya: 94,7% (ISPMN). A község összterülete 1240 ha (SZMH. 2008: 345). A belterülete mindössze egyetlen utcából áll. A 13-14. századi források szerint eredetileg jóval nagyobb területet ölelt fel. Az 1319. évi határjárás szerint észak felől Feketeadó, kelet felől Visk határolták. Az ugcocsi Avas hegység jó része tehát Bábony határába esett (SZABÓ 1937: 280–281). A Kisbábonyhoz tartozó helynevek jelentős hányada a korábbi természetföldrajzi állapotokról tájékoztat minket. Ezek egyrészt azt jelzik, hogy az érintett terület jelentős részét nagy, összefüggő erdőség borította, amit aztán — a szántóföldek számát gyarapítva — fokozatosan irtottak ki. Az olyan elnevezések, mint a *Fogás*, az *Éger*, az *Irotvány ~ Irtovány*, a *Kis-nyíres*, illetve minden olyan név, amiben szerepel az 'erdei tisztás, irtás' jelentésű *láz* földrajzi köznév (FKnT.), ezt a megállapítást támasztják alá. Másrészt e nevek azt mutatják, hogy a Kisbábonyhoz tartozó terület — és a szomszédos településeké is — a mainál jóval lapályosabb, mocsarasabb lehetett. A 'lapályos, vizenyős, kákatermő hely' jelentésű *Szomoga > Comoga*, a *Csikászó*, a *Csukapuszta*, a *Hodos* stb. mind ezt igazolják. Az ugcocsi tájról SZABÓ ISTVÁN hasonló megállapítást tesz, mely szerint: „keleti oldala erdős hegyvidék, nyugati fele pedig lapályos, mocsaras síkföld” (1937: 29), mely „a megtelepedés idejétől kezdve sem volt más, csupán az erdő, s a vadvíz volt több” (i. m. 32).

A település nevét már az első említések is *Bábony*-nak jelzik, ugyanígy nevezik ma is. *Kisbábony*-ként 1913-tól fordul elő. A név eredete bizonytalan. KNEI ZSA ISTVÁN a szláv *Babin* helynév átvételét éppúgy lehetségesnek véli, mint a magyar *Bábony* személynévből való származtatást (1943–1944/2001: 169). A FNESz. szerint puszta személynévből keletkezett magyar névadással. A szláv névátvétel lehetőségét ugyanakkor KISS LAJOS sem zárja ki (FNESz.). Az Árpád-korból egyetlen *Bábony* személynévet ismerünk, a Tihanyi összeírásból (1211: filius *Babin*, ÁSz.). A Kárpát-medencében máshol is előfordul *Bábony* helynév: a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei *Sajóbábony*, a Somogy megyei *Bábonymegyér* — ami *Nagybábony* és *Koppánymegyér* települések egyesítéséből született —, a Szilágymegyei *Bábony ~ Băbiu* (Cs. 5. 329, Sebők, Lelkes). Az ezektől való megkülönböztetés szándéka magyarázza a Szatmár megyei település *Kis* előtagját (MEZŐ 1982: 224). A ma hivatalos román név, a *Băbești* tudatos románosítás eredménye (FNESz. *Kisbábony*).

Akác 2015: *Akác*. — A Görjöst és a Terebesi-határt elválasztó fasor a bábonyi határ délnyugati részén.

Akasztottember 2015: *Akasztottember*. | *Akasztottembernek mondták, mer ott volt régen egy ojan erdős hej, és akkor ottan felakasztotta egy szolga magát a fára, mer, na, nagyon parancsoltak nekijek. A Cselősznek azér mondták, hogy Akasztottember, de a kollektív időbe már Cselősz volt. | Az itt volt a Benés-lázon [...] Se a halmi határba nem szabad vóut megcsinálni, se a bábonyi határba, s akkor bevitték pont a mezsgyébe, ahol volt a határ Halminak meg Bábonynak, s*

ott csináltak egy bitófát, s akkor ott felakasztottak egy embert. — Szántóföld a bábonyi határ északnyugati részén, Halmi és a Benés-láz szomszédságában. A Cselősz része. Kevésbé ismert és ritkán használt név. Eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink.

Alsó-Csikászó 2015: *Alsóu-Csikászóu ~ Alsóu-Csikászóul.* | *A cigányoktul oda befele úgy mondtuk, hogy az Alsóu-Csikászóu. Akkor ott vóut egy Kerek-Csikászóu, annak a felüljét úgy mondtuk, hogy Felsőü-Csikászóu, csak aztat is keresztülvágtá a kanális.* — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Fogás 2. szomszédságában. A Csikászó egyik része. Az *Alsó* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik, a *Felső-Csikászó* nevű része.

Alsó-Fogás lásd **Külső-Fogás**

Alsó-Görjös 2015: *Alsóu-Görjös.* — Szántóföld a bábonyi határ délnyugati részén, a Kisbábonyi út szomszédságában. A Görjös egyik része. Az *Alsó* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Kisbábonyi úthoz, mint a másik, a *Felső-Görjös* nevű része.

Alsó-Hosszú-láz 2015: *Alsóu-Hosszú-láz.* — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Kis-láz és a Csikászó szomszédságában. A Hosszú-láz egyik része. Az *Alsó* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik, a *Felső-Hosszú-láz* nevű része.

Alsó-Igényelt 2015: *Alsóu-Igényelt ~ Külsőü-Igényelt.* — Szántóföld a bábonyi határ északkeleti részén, a Turci út mellett. Az Igényelt egyik része. Az *Alsó* és a *Külső* előtagok arra utalnak, hogy a szántóföldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik, a *Felső-* vagy *Belső-Igényelt* nevű része.

Alsó-kút 2015: *Alsóu-kút ~ Alsóu-kut.* | *A nyóucvanhektáros Nagy-legelőübe vóut az Alsóu-kút. Vóut ott három kút. Arra vóut a legalsóu kút, arra vóut az ökörguja, az ökörlegelőün. Közepen vóut egy betonos kút, ott ivott a nevendékjóuszág [...] a Csere-kút meg a tehéneknek vóut a legelőjibe. Úgyhogy minden jóuszágnak külön vóut a kút.* — Kút a bábonyi határ keleti részén, a Nagy-legelőn, Turc község határához közel. Vö. még *Felső-kút, Középső-kút.*

Általános Iskola lásd **Óvoda**

Andor-láz lásd **Cigány-láz**

Bábony lásd **Kisbábony** (a névtár elején)

Bábonyi forduló lásd **Forduló**

Bábonyi-major lásd **Major**

Bábonyi-rét 1931: *Bábonyi rét* (SzMH. 1: 346), 1909: *Bábonyi rét* (uo.), 1894: *Bábonyi rét* (uo.), 1887: *Bábonyi rét* (HKFT.). — Földterület a bábonyi határ északkeleti részén. Ma már nem ismerik a nevet.

Bábonyi út lásd **Kisbábonyi út**

Bábonyi utca lásd **Falu**

Balasztiér lásd **Kavicsos 1.**

Báró lásd **Báróház**

Báróház 2015: *Báróház ~ Báróu.* | *Csúfságból mondták, hogy báró, mer az illető úgy viselkedett, mint valami báró, az mindent kikövetelt magának [...] Jómódú vóut, nem ojan nagygazda vóut, de, na, jóumódú vóut.* — Lakóház a Fő utca Óvoda felőli oldalán, a Tűlsóvégen. A *Báró* a ház egykori lakóinak ragadványneve volt.

Barta 2015: *Barta.* | *Aztat itt mondták, ahogy kimegyünk a Faluvégen. Van a Kirájút, és akkor ott van egy lapos, aztat mondták Bartának.* 2000: *Barta* (SzMH. 1: 346). — Szántófield a bábonyi határ északi részén, a Királyút, a Mogyoró-szeg és a Deszkás-láz szomszédságában. Az 1865-ös kataszteri térképek tanúsága szerint az érintett terület Barta Andrásé volt (BL1). Bizonyosan egykori tulajdonosáról kapta a nevét.

Bartó 1865: *Bartó* (Pesty 59). — Egykori dűlő a bábonyi határban. Nem lokalizálható. Ma már nem ismerik a nevet. Az sem kizárt, hogy valójában a Bartáról van szó.

Belső-Benés-láz 2015: *Belső-Benés-láz.* | *Először mondták, hogy Benés-láz. S utánnalevőnek mondták, hogy Külsőü, s akkor vóut utána megint árok, ami elvალasztotta, annak mondták, hogy Belsőü.* | *Két ojan kissébb láb főüd. Belsőü is, külsőü is. Az úgy vóut régen is.* — Szántófield a bábonyi határ északnyugati részén, a Méhes-láz és a Nádas szomszédságában. A Benés-láz egyik része. A *Belső* előtag arra utal, hogy a szántófieldnek ez a darabja messzebb van a Cselősz lejárattól, mint a másik, a *Külső-Benés-láz* nevű része.

Belső-Brime 2015: *Belső-Brime.* — Szántófield a bábonyi határ keleti részén, a Nagy-legelőn. A Brime egyik része. A *Belső* előtag arra utal, hogy a szántófieldnek ez a része messzebb van a Turci úttól, mint a másik, a *Külső-Brime* nevű része.

Belső-Fogás 2015: *Belső-Fogás ~ Felsőü-Fogás.* — Szántófield a bábonyi határ északi részén, a Csikászó szomszédságában. A Fogás 2. egyik része. A *Belső* és a *Felső* előtagok arra utalnak, hogy a szántófieldnek ez a darabja messzebb van a Turci úttól, mint a másik, a *Külső-* vagy *Alsó-Fogás* nevű része.

Belső-Igényelt lásd **Felső-Igényelt**

Belső-Varga-láz 2015: *Belső-Varga-láz.* | *A Külsőü-Varga-láz, az kaszállóu volt, a Belsőü-Varga-láz meg szántóu. De hát most mán a kettőü egybe van.* 1895: *Belső-Varga-láz* (SzMH. 1: 346). — Szántófield a bábonyi határ déli oldalán. A Varga-láz egyik része volt. Ma már egy darabnak tekintik a területet, egykori felosztása csupán az idősebbek emlékezetében él. Vö. *Külső-Varga-láz.*

Bencs-láz 1865: *Bencs láz* (Pesty 59). — Egykori dűlő a bábonyi határban. Nem lokalizálható. Ma már nem ismerik a nevet. Az előtagra vonatkozóan nincsenek ismereteink, az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévv (FKnT.). Az sem kizárt, hogy valójában a Benés-lázról van szó.

Benés-láz 2015: *Benés-láz.* | *Ahogy lemegyünk a Surányi utjánál, jobbra térünk így Bábonyi fele, az az elsőü szántófield Benés-láz, akkor van egy árok, akkor van*

a második Benés-láz és annak a végiben van a kaszálló Benés-láz. Úgyhogy három van. [...] A Külső-Benés-láz az első sor. 1935: Benésláz (SzamSz. 1.), 1865: Benéz-láz. | bizonyos Bene nevű erdő őr által — laktanyájából maradt elnevezése (Pesty 20), Benecz Láz (BL1). — Szántófield a bábonyi határ nyugati részén, az Akasztottember és a Méhes-láz szomszédságában. Két részből áll: a Külső- és a Belső-Benés-láz-ból. A falu idősebb lakosai szerint ehhez a területhez tartozott az egykori Bertiné-tagja is. A Benés előtag eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink. Az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévi (FKnT.).

Berti Károly-tag lásd **Bertiné tagja**

Bertiné tagja 2015: *Bertiné tagja ~ Berti Károly-tag ~ Berti-tag ~ Berti tagja.* | *A Külső-Benés-láz a Bertiné tagja vóut. Az az egész főüd, ami vóut, az mind az övék vóut. [...] Az Alsó-Benés-láz, az a népé vóut.* — Egykori tag a bábonyi határ északnyugati részén, a jelenlegi Benés-lázban. Nevét tulajdonosáról kapta.

Berti-tag lásd **Bertiné tagja**

Betonos-kút lásd **Középső-kút**

Bódé 1. 2015: *Bóudé ~ Bodega ~ Buszmegálló.* — Fából épített iskolai buszmegálló a Fő utca elején, a Vegyesbolttal szemben.

Bódé 2. 2015: *Bóudé ~ Pompierház ~ Puskaszén ~ Vizipuskaszén.* | *Ott van egy vízipuskaszén a falu közepin, abba van tán most is a régi vízipuska.* 2000: *Vízipuskaszér* (SzMH. 1: 345). — A régi tűzoltó-felszerelést tároló építmény a Fő utca közepén, a Temető lejárata 1. szomszédságában. A **Pompierház** név előtagja a román *pompier* 'tűzoltó' jelentésű szóból ered.

Bodega lásd **Bódé 1.**

Bolt lásd **Vegyesbolt**

Böbest lásd **Kisbábony**

Brime 2015: *Brime ~ Brimé.* | *Ez is itt a bábonyiaké vóut, s akkor végül eladogatták, mondom, nagyon fehér főüd vóut ez, ez csak a zabot szereti meg a máléjt. Egyebet nem nagyon szeret. Mikor esik az eső, akkor locsog, mikor süt a nap, kopog. Ojan főüd. Nem jó főüd.* | *Avval mi határos vóutunk a turciakkal. Legvégen. A legelő ahogy vóut, akkor vóut a Brime, és akkor vóut a turciaknak vagy ötven méter szélesen. S akkor a bábonyiaknak vóut a Brimé három lábba.* [...] *Egy láb kaszálló. Utána vóut két láb szántó.* — Szántófield a bábonyi határ keleti részén, a turci határhoz közel. Két részből áll: a Belső- és a Külső-Briméből. Ma már kevés bábonyinak van ott földje. A név eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink.

Buszmegálló 1. lásd **Bódé 1.**

Buszmegálló 2. 2015: *Buszmegálló.* — A Turci út mellett, a Mikró elején található.

Buszmegálló 3. 2015: *Buszmegálló.* — Fából épített iskolai buszmegálló, a Turci út mellett, a Cigánysor közepén.

Cigány-kert 2015: *Cigány-kert ~ Epres-kert. | Ott, ahun a cigányok most beépítették. Az az Epres-kert vóut. [...] Az a Cigány-kert. Megvóut az régen. Kis legelőü vóut.* 2000: *Cigánykèrt, Cigánkèrt, Cigánkèrt* (SzMH. 1: 346), 1935: *Cigánkèrt* (SzamSz. 1.). — Szántó föld a bábonyi határ keleti részén, a Cigánysorhoz közel. A Szuszánhoz tartozik. Az **Epres-kert** névváriáns kevésbé ismert. Ez utóbbi megnevezés bizonyára arra utal, hogy eperfákkal volt beültetve (vö. FKNT.).

Cigány-láz 2015: *Cigány-láz ~ Andor-láz. | Eztet a mérnök, tetszik tudni, hogy írta rá a doszárra? Andor-láz, most má úgy híjják, az ű nevit használja. Igen. Ezt tudom. [...] Majd, ha tetszik látni a primörían, és a doszárokat mind át tetszik nézni, de abba nem ojan sok főüd van, úgy van ráírva, hogy Andor-láz. Az ű nevé-ről keresztelte el.* 2000: *Cigányláz* (SzMH. 1: 346), 1935: *Cigágláz* (SzamSz. 1.). — Szántó föld és legelő a bábonyi határ délkeleti részén, a Varga-láz és a Kis-Őz-hát szomszédságában, a Cigánysorhoz közel. Mindkét megnevezés utótagja a *láz* 'irtás' földrajzi köznév (FKNT.). Az *Andor-láz* névváltozat a szóbeli használatban nem él, kizárólag hivatalos iratokban jelenik meg.

Cigánysor 2015: *Cigánysor ~ Sor. | Turci út, ott laknak a sok cigányok.* — Utcarész a falu belterületének északkeleti részén, a Mikró utolsó háza és a Pompaház 1. között. A Turci út halad rajta át. A bábonyiak többsége pejoratív értelmet tulajdonít a *cigány* szónak, s így sokan a *Cigánysor* helynevet is sértőnek találják. A beszédhelyzettől függően gyakran csak *Sor*-ként emlegetik az érintett utcarészt.

Cigánytemplom lásd **Katolikus imaház**

Comoga 2015: *Comoga, -ra. | A kert alatt van [...] régen ojan lapos terület volt, és felszántották a kollektív időbe, és most legelőü. [...] Oda mentünk mindig sikanyózni, mikor tél volt, ó, hát ojan sikanyók voltak, hogy kilométereket lehetett menni, most meg semmi sincs.* 2000: *Comoga* (SzMH. 1: 346), 1935: *Comoga* (SzamSz. 1.), 1895: *Czomoga* (SzMH. 1: 346), 1887: *Sumuga băniei, Sumuga mare* (SZABÓ 1937: 284), 1865: *Kis-Szomoga, Nagy-Szomoga, Sumoga* (uo.), *Nagy Szumuga, Szumuga bengö* (TuL), 1751: *Czomoga* (SZABÓ 1937: 284), 1479: *Czomoga folyasa* (uo.), 1464: *Forw Zomoga, terra* (uo.). — A legelő része, a bábonyi határ keleti oldalán, a belterülethez közel. „A környékbeli lakosok szerint 1749-ben a régi Csomoga folyását Tatár Geczi Forásnak nevezik, mivel egy Gércen lakó oláh a tatárjáráskor (1717) itt húzódott meg. U. ez a szomszédos Nagygérce határában 1865-ben: Getzi forrás” (SZABÓ 1937: 284). A *Comoga* név a *szomoga* '1. patak, kisebb vízfolyás, 2. lápos terület' jelentésű földrajzi köznévre (FKNT.) vezethető vissza.

Comoga árka 2015: *Comoga árka.* — Vízvezető árok a falu külterületének keleti részén. Közvetlenül a Comogához tartozó földek mellett halad el.

Cselősz 2015: *Cselősz.* | *Ahogy lejárunk az utrul, attul két láb főüd. Az egésszen eltart, a Halmi-mezőünek is mondják, de az is mind-mind Cselősz.*

Gosztátéjnak mondják ott, de az is Cselőusz. Az mind-mind Cselőusz vóut régen. 2000: *Cselőusz, Cselőüz* (SZMH. 1: 346), 1935: *Cselőűsz* (SzamSz. 1.), 1895: *Cselősz* nevű forduló (SZMH. 1: 346), 1865: *Cselősz. | hajdanában mint nevezetes erdős helyiség — vadászatra alkalmas volt — és ősszel benne hajtó vadászatok tartattak — ezt tartják neve eredményének — (de nem bizonyos)* (Pesty 20), *Czelőcz* (BL1). — Szántóföld a bábonyi határ nyugati részén. Az adatközlők elmondása szerint régebben sokkal kisebb területet jelölhetett. Ma már az egykori Akasztottembert, a Körtefánált 1. és a Tebernát is a Cselősz részének tekintik. Ezzel párhuzamosan a felsorolt elnevezések többsége kezd kivészni a szóhasználatból és a köztudatból. Már csupán az idősebb generáció ismeri és használja őket. A *Cselősz* név valószínűleg a szláv *Čelovŕce* alakkal áll összefüggésben, ami a szintén szláv *Csel* helynévi származéka lehet (SZABÓ 1937: 369). KOCÁN BÉLA szerint a személyneves származtatás mellett, a szláv névforma kapcsolatba hozható még a szláv *čelo* 'homlok, csúcs, hegy' jelentésű köznévvvel is (2013: 51–52).

Cselősz-oldal lásd **Cselősz-oldal**

Cselősz utak lásd **Cselősz lejárók**

Cselősz lejáratok lásd **Cselősz lejárók**

Cselősz lejárók 2015: *Cselőűsz lejáróuk ~ Cselőűsz utak ~ Cselőűsz lejáratok*. — A Cselőszhez vezető földutak. Két ilyen út van: az egyik a Surányi dinnyéjének a nyugati, a másik a keleti oldala mellett vezet el.

Cselősz-oldal 2015: *Cselőűszóudal ~ Cselőűsz-óudal*, 1918: *Cselőcz oldal* (HL2), 1865: *Cselőcz oldal* (HL1). — A Kisbábonyi úttól északra található szántóföldek tartoznak ide. Ezek közül a Cselősz a legnagyobb.

Csemetés lásd **Horgas**

Csentru 1. 2015: *Csentru ~ Csentru udvar. | Mondóka Jani bácsival szembe vóut ott egy nagy terület. [...] Régen ott vóut a felvásárlás. Oda hozták be a gyümölcsököt, az ijesmiket, káposztát, minden, almát és ottan dóugozták. [...] Elbontották, szétment, elnyomták, és az már sima terület, csak kaszállóu.* — Régi gyümölcsfeldolgozó központ a falu belterületének északkeleti részén, a Kollektív istálló közvetlen szomszédságában. A *csentru* lexéma a román *centru* 'központ' jelentésű szóból származik.

Csentru 2. lásd **Központ 2.**

Csentru udvar lásd **Csentru 1.**

Csere alja 2015: *Csere alja. | A Varga-láz után van a Csere alja. Úgy mondták neki. A legelőnek az alja. [...] Abba vóut a kút.* — A legelő délkeleti része. A Csere előtag arra utalhat, hogy a terület egykor bokros, cserjés vagy cserfás (FKnT.) lehetett. Kevésbé ismert és ritkán használt név.

Csere-kút lásd **Felső-kút**

Csertezán tanyája 2015: *Csertezán tanyája ~ Gosztát-tanya ~ Nagy-tanya ~ Ócska-tanya ~ Régi-tanya. | Halmifele van, ahogy régen volt a Gosztát. Az nem*

itt van a bábonyi főüdekbe. | Az itt van, úgy mondták, ahun van a Csertezáné, az vóut az Ócska-tanya. — Tanya a bábonyi határ északnyugati részén, Dabolc településhez közel. Korábban a román állami gazdaság, a Gospodăria Agricolă de Stat, azaz Gostat tulajdona volt. Certezan a jelenlegi tulajdonos. A **Nagy-tanya** névváltozat előtagja a tanya méretére utal. Az **Ócska-tanya** és a **Régi-tanya** nevek előtagjai az **Új-tanya** név előtagjával állnak összefüggésben.

Csető-szeg 2015: *Csetőü-szeg*. | *Mentünk végigfele a Fő úton, és akkor van befele egy út, a románoknak, és akkor oda mentünk, az vóut a Csető-szeg*. — Szántóföld a bábonyi határ északkeleti részén, a Hodos szomszédságában, a Pelsesőc lábánál. Az előtag eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, az utótag a *szeg* 'nem központi fekvésű külterületi hely' földrajzi köznévvé (FKnT.).

Csikászó 2015: *Csikászó ~ Csikászóul*. | *Valami csikóutanya, valami ijeszmi lehetett régen a Csikászó, és ezér nevezték régen Csikászóunak*. | *Az itt van a Hegyrefele. Itt, ahogy mejünk a Kirájútba, eltérünk a Deszkás-lázhoz. Osztingyá ott*. 2000: *Csikászó, Csikászó* (SzMH. 1: 346), 1935: *Csikászó* (SzamSz. 1.), 1892: *Csikászó* (BL2), 1865: *Csikászó* (BL1). — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Fogás 2., a Hosszú-láz és a Jákób tagja szomszédságában. Jelenleg két részből áll: az *Alsó-* és a *Felső-Csikászó-*ból. Az adatközlők többsége szerint a néveredet a csikótartásra vezethető vissza: többen is egy *l* hanggal egészítik ki a szót, amit a *csikó* és az *ól* tagokból álló összetett kifejezésként értelmeznek. Ez azonban kevésbé valószínű. A név bizonyára a *csikászó* 'hely, ahol csikot lehet fogni' földrajzi könévvel (FKnT.) azonos.

Csikos házánál lásd **Csikos-tanya**

Csikosnál lásd **Csikos-tanya**

Csikos-tanya 2015: *Csikos-tanya ~ Csikos tanyája ~ Csikos házánál ~ Csikosnál*. | *Csikosnak is itt vóut a tanyája a Görjösnek a végibe. [...] Itt ojan tanya vóut, hogy, jaj, ezer juhok is odahajtottak, egészen beljig vóut a ház nekik. Két-ódalt akácos vóut, oszt vóut egy út befele. Még a ház egészen úgy vóut építve, hogy az útra lehetett látni rulla*. — Egykori tanya a bábonyi határ délnyugati részén, a Görjös mellett. Ma már nincs meg. Nevét tulajdonosáról kapta.

Csorda-kút lásd **Felső-kút**

Csordalegelő 2015: *Csordalegelő*. — A legelő része a belterülethez közel. A Csorda út vezet rá.

Csorda lejárta lásd **Dregán út**

Csorda út lásd **Dregán út**

Csukapuszta 2015: *Csukapuszta*. | *Aszonták, hogy a templom azér lett arrunnen az ajtó, a bejárta arunnen, mert Terebesrüil jöttek be a népek, nem volt itt Turci út. Így magyarázták a régi öregek, és akkor azér lett onnan, hogy onnan jönnek befele, és akkor itten, erre tiszta víz volt, Csukapusztának hívták, és akkor azt betemették, és akkor, hogy bővült a falu, akkor kimérték ijen telkeknek, és akkor épült rá, egészen onnan, ahun a vén Menyus bácsi lakik, onnentül az mind*

Csukapuszta volt oda kifele. 1865: *Csuka puszta* (Pesty 59). — A falu belterületének északi-északkeleti része. A helybeliek szerint egykor lapályos, mocsaras terület lehetett. Kevésbé ismert név, ma már csak a falu idősebb generációja ismeri és használja.

Deszkás-láz 2015: *Deszkás-láz.* | *Vóut a Kirájút, akkor, ahogy mentünk, vóut ott egy árok, azon túl mondták, hogy Deszkás-láz. Úgy arra a Hosszú-láznak a végibe. Vóut ott egy ojan kis kockahej.* — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Királyút, a Mogyoró-szeg és a Csikászó szomszédságában. A név előtagjának eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink, az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévvé (FKnT.).

Dormán-láz 2015: *Dormán-láz.* | *Az régen ijen erdő volt. Csak kiirtották, na, a kollektív időbe építkeztek a Kollektív ólnál, és kihordták, elhordták a fákat, há, nekünk is volt ott ötven ári.* 1892: *Dormán Láz* (BL2), 1865: *Dormán Láz* (Pesty 59), *Dormán Láz* (BL1). — Szántóföld és kaszáló a bábonyi határ északi részén, a Fenék-láz és a Méhes-láz szomszédságában. A név előtagja személynév, feltehetőleg a tulajdonosra utal. Az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévvé (FKnT.).

Dögtér lásd **Göb-hát**

Dregán-ház 2015: *Dregán-ház ~ Dregán háza.* | *A cigányokon túl. Ahun van a Csorda lejárát. Oszt ott vóut egy román család, Dregán Jánosnak hívták.* — Egykori épület a Kis-Őz-háton. Már nincs meg. Nevét tulajdonosáról kapta.

Dregánu földje 2015: *Dregánu földje.* | *Kinevezték Dregánunak. Ott van is egy tanya már, a Tyutyoné.* | *Ott lakott régen a vén Dregán, igen, az ott lakott.* — Szántóföld a bábonyi határ keleti részén. A Kis-Őz-hát része. Ezen a területen állt az egykori Dregán-ház.

Dregán út 2015: *Dregán út ~ Dregán ut ~ Csorda lejárát ~ Csorda út ~ Sikátor.* | *Ide kifele, a Turci út fele vóut a Major. A Sikátoron túl, mer úgy mondtuk régen, ott a jóuszág, ahogy lejárt a legelőüre, Sikátor.* — Út a bábonyi határ keleti részén, a Turci útról tér le, és a Kis-Őz-hátra vezet. Régebben itt járt le a csorda a legelőre. Nevét arról a családról kapta, amely néhány éve a területen élt.

Dröngu lásd **Kavicsos 2.**

Dröngu földje 1. lásd **Kavicsos 2.**

Dröngu földje 2. 2015: *Dröngu földje.* — Szántóföld a bábonyi határ délnyugati részén. Az Éger része. Nevét tulajdonosáról kapta.

Dröngu tanyája lásd **Kavicsos 2.**

Éger 2015: *Éger ~ Hid-láz ~ Nem-láz ~ Tölgyfánál.* | *Innen megint az országtól, ez vóut a Hid-láz. Itt, ahogy van a Nagy-tőgyfa. Ez a Hid-láz. S utána mondták, egy darabig, úgy mondták, Éger.* 1865: *Nagy éger, Nemláz* (Pesty 59), *Nagy Éger köz* (BL1), *Eger, Nagy Eger* (TeL). — Szántóföld és kaszáló a bábonyi határ délnyugati részén, a Kertalja és a Korom szomszédságában. A katonai térképek még erdővel fedett területként ábrázolják (EKFT., MKFT., HKFT.). Az *Éger* név bizonyára ezzel áll összefüggésben. A terület egy része jelenleg egy Dröngu nevű

ember tulajdonát képezi. Ismertetőjegye az a nagy, magányos tölgyfa, ami a közepén áll. Ezért is gyakori, hogy egyszerűen a **Tölgyfánál** néven említik az ottani földeket. Kevésbé ismert a **Híd-láz** és a **Nem-láz** neve, amit ma már csak a falu idősebb generációja ismer és használ. A **Híd** és **Nem** előtagok eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, az utótag a **láz** 'irtás' földrajzi köznévv (FKnT.).

Egyház földje lásd **Ötkoronás**

Első híd 2015: *Első híd.* | *Ha mejünk kifele Bábonyból, akkor mondjuk balódalinak, a legelső hídnak, hogy Elsőü híd. És, ha az utánalevőnek, Második híd.* — Híd a bábonyi határ nyugati részén. Az Égerhez vezet. Az **Első** előtag a **Második híd** előtagjával áll összefüggésben.

Epres-kert lásd **Cigány-kert**

Erdő-Hodos 1892: *Erdő Hodos* (BL2), 1865: *Erdő Hodos* (BL1). — Egykori szántóföld a bábonyi határ északi részén. Ma már nem ismerik a nevet.

Esenyősz 2015: *Esenyőusz ~ Esenyőüc ~ Esenyőüs, -re.* — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Hosszú-láz és Csertezán tanyájának szomszédságában. A név eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink.

Falu 2015: *Falu ~ Bábonyi utca ~ Fő utca.* | *A Bóuttul arrafele, azt mondjuk, hogy megyünk a Faluba.* 2000: *Kisbábonyi út* (SzMH. 1: 345). — A Vegyesbolttól a Túlsóvégig tartó utcarész. Kisbábony legrégebben beépített területe. A lakosság többsége a belterület esetében négy nagyobb részt különböztet meg: a Mikrót, a Szuszánt, a Cigánysort és a Falut.

Falu kútja 2015: *Falu kútja ~ Falu kutja.* | *Itt vóut, ahogy van a Pompaház. Az a falu kútja vóut. Ott vóut egy nagy kút, mer kijárt oda a liba, a disznó, akkor mentünk arra az ökörrel. Ott itattunk.* — Egykori kút a belterület északkeleti részén, a Cigánysor végén. Jelenleg a Pompaház 1. áll a területen.

Faluvég 1. 2015: *Faluvég.* | *Hát itt, itt a Faluvég, ez a fő. Arra is van Faluvég, de itt mondják, hogy itt a főü Faluvég.* — A falu belterületének északi része. A Vegyesbolt, a Kultúrotthon és a Király út által közrefogott utcarész.

Faluvég 2. lásd **Túlsóvég**

Faluvégési-föld lásd **Terebesiút**

Felső-Csikászó 2015: *Felsőü-Csikászó ~ Felsőü-Csikászóul ~ Kerek-Csikászó.* | *A Kerek-Csikászó az a fenti rész, [...] ott vóut egy kerek rész, az tiszta ákácossal volt körbevéve.* — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Hosszú-láz szomszédságában. A Csikászó egyik része. A **Felső** előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Turci úttól, mint a másik, az **Alsó-Csikászó** nevű része. Az alakja miatt **Kerek-Csikászó**-nak is mondják, a területen a 19. századi kataszteri térképeken is egy kerek formájú földdarab körvonalazódik.

Felső-Fogás lásd **Belső-Fogás**

Felső-Görjös 2015: *Felsőü-Görjös.* — Szántóföld a bábonyi határ délnyugati részén, az Akácos és a Terebesi-határ szomszédságában. A Görjös egyik része. A

Felső előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Kisbábonyi úttól, mint a másik, az *Alsó-Görjös* nevű része.

Felső-Hosszú-láz 2015: *Felsőü-Hosszú-láz*. — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Gánnás szomszédságában. A Hosszú-láz egyik része. A *Felső* előtag arra utal, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Turci úttól, mint a másik, az *Alsó-Hosszú-láz* nevű része.

Felső-Igényelt 2015: *Felsőü-Igényelt ~ Belsőü-Igényelt*. | *Ott is van egy kánális, elválasztotta*. | *Közepen van egy szekerut, és azon van a felsőü*. — Szántóföld a bábonyi határ északkeleti részén, a Fogás 2. és a Göb-hát szomszédságában. Az Igényelt egyik része. A *Felső-* és a ***Belső-Igényelt*** névváltozatok arra utalnak, hogy a szántóföldnek ez a darabja messzebb van a Turci úttól, mint a másik, az *Alsó-* vagy *Külső-Igényelt* nevű része.

Felső-kút 2015: *Felsőü-kut ~ Csere-kút ~ Csere-kut ~ Csorda-kut ~ Csorda kútja*. — Kút a bábonyi határ keleti részén, a Nagy-legelőn, a belterülethez közel. A tehenek itatására használták, erre utal a ***Csorda-kút*** névváltozata. Vö. még *Alsó-kút, Középső-kút*. Ma már nincs meg, csupán a helye látszik. A ***Csere-kút*** elnevezés előtagjára vonatkozóan nincsenek információink. Feltehetően a *Csere alja* névvel áll összefüggésben.

Fenek-láz 2015: *Fenek-láz ~ Fenek-láz*. — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Dormán-láz szomszédságában. A név a *fenék ~ fenek* 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' és a *láz* 'irtás' földrajzi köznevek (FKnT.) összetételéből keletkezett.

Fogás 1. 2015: *Fogás ~ Fogási-főüd*. | *Van a cigányok előtt, balódalon, ha mejünk, meg innen Márton bácsi felől az elsőü láb, az is Fogás*. 2000: *Fogás* (SzMH. 1: 346), 1936: *Régifogás* (SzamSz. 2.), 1895: *fogási földek* (SzMH. 1: 346), 1865: *Fogás, O fogás* (BL1). — Szántóföld a bábonyi határ keleti részén, a Comoga és a Kis-Öz-hát között. Két részből áll: a *Hosszú-* és a *Hegyes-Fogás*-ból. A név 'az egyszeri nekifogással megművelhető földdarab', 'a falu közelében kimért föld' vagy 'az olyan földrész, amihez erdőirtással jutottak hozzá' jelentésű *fogás* földrajzi köznévből (FKnT.) ered. A *Fogás 1.* és a *Fogás 2.* nevű helyet az első katonai felmérés szelvényei még erdővel borított területekként ábrázolják (EKFT.). A ***Régi-*** és az ***Ó-Fogás*** névváltozatok előtagjai az *Új-Fogás* előtagjával állnak összefüggésben.

Fogás 2. 2015: *Fogás ~ Fogási-főüd*, 2000: *Újfogás* (SzMH. 1: 349), 1892: *Új fogás* (BL2), 1865: *Uj fogás, Új fogás* (BL1). — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Peti sorja és az Igényelt között, a Cigánysor házaival szemben. Két részből áll: a *Külső-* és a *Belső-Fogás*-ból. Az ***Új-Fogás*** névváltozat előtagja a *Régi-* vagy az *Ó-Fogás* névváltozatok előtagjaival áll összefüggésben.

Fogási-föld lásd **Fogás 1., 2.**

Forduló 2015: *Fordulóü ~ Bábonyi forduló ~ Halmi fordulóü ~ Kűhid ~ Kűhidnál ~ Terebesi fordulóü ~ Turci fordulóü*. | *Ott, ahogy betérünk a Halmi*

útról, az a Kűhid. | Erre a Fordulounál, ni, a nagy út, amejk mejen Halmi fele, eltér jobbra, balódalra meg Terebesre. Ott a fő útvonalnál. 1865: Terebesi forduló (Pesty 59). — A fő út elágazása. Az adott névváltozat kiválasztása attól függ, melyik irányból közelítjük meg az érintett útszakaszt. Túrterebes és Halmi községek irányából megközelítve **Bábonyi** és **Turci forduló**-ként, Kisbábony irányából pedig **Terebesi** vagy — ritkábban — **Halmi forduló**-ként emlegetik.

Fő út lásd **Turci út**

Fő utca lásd **Falu**

Futballpálya lásd **Futballtér**

Futballtér 2015: *Futballtér ~ Fotballtér ~ Fotballpája ~ Futballpája*. | *A legelőühöz tartozik a Fotballtér*. — Szántófield a bábonyi határ keleti részén, a Nagy-legelő és az Ötkoronás szomszédságában, a Turci út mellett. A név bizonyára azzal van összefüggésben, hogy a környékbéliek egy időben ide járhattak ki futballozni.

Gánnás 2015: *Gánnás*. — Szántófield a bábonyi határ északi részén, a Hosszú-láz szomszédságában. A név a *gána* (más néven: *kányabangita*) növénynevén -s melléknévképzős származékából ered. A növénynevén az 1935-ös Szamosháti szótárban is megjelenik, ugyancsak az *n* mássalhangzó megkettőzésével, *gánna* formában (SzamSz. 1.).

Gosztát 2015: *Gosztát ~ Gosztáté ~ Gosztát-főüd ~ Gosztát földje ~ Halmimezői ~ Iásze*. | *Az egy vóut a Cselőüsszel. Cselőüss vóut az, már csak most nevezték el, hogy elvette a Gosztát*. — Szántófield a bábonyi határ északnyugati részén, az Akasztottember és a Cselősz szomszédságában, a halmi határhoz közel. A rendszerváltás előtt az állami gazdaság, a Gospodăria Agricola de Stat, azaz Gostat tulajdonában állt a terület. A hivatalos iratokon még IAS (Iásze) formában szerepel, ami az Întreprindere Agricola de Stat 'Állami Mezőgazdasági Vállalkozás' névből alakult betűszóból ered. Ez utóbbit kevesen ismerik, előbeszédben ritkán, szinte soha nem használják.

Gosztáté lásd **Gosztát**

Gosztát-föld lásd **Gosztát**

Gosztát-tanya lásd **Csertezán tanyája**

Göb-hát 2015: *Göb-hát ~ Döktér*, 2000: *Göphát* (SzMH. 1: 346), 1935: *Göphát* (SzamSz. 1.), 1892: *Göphát* (BL2). — Szántófield a bábonyi határ északkeleti részén, az Igényelt, a Fogás 2., a Csikászó és a Jákób-tag szomszédságában. A helynév a *göb* 'bog, csomó' lexéma (SzamSz. 1.) és a *hát* 'kiemelkedés' földrajzi köznévnél (FKnT.) összetétele, a névadás motivációját azonban nem ismerjük.

Görjös 2015: *Görjös ~ Körtefánál*. | *A föld még most is ojan, abba a zóunába, tiszta ojan görös, és akárhogy dóugozták meg, mindig görös vóut*. | *Vóut, de már nincs ott a körtefa. A Kűhidnál, ahogy betérünk jobbra, vóut két körtefa. Oda leesett 'negyvennégybe, mikor vóut a háború, két bomba. És a Paróukia ablaka kitört, ojan nyomása vóut. Két kilométerre*. 2000: *Görjös, Görjös-dülő* (SzMH.

1: 346), 1935: *Görjös* (SzamSz. 1.), 1931: *Görjös* (SzMH. 1: 346), 1918: *Görjös* (HL2), 1887: *Görjös* (HKFT.), 1865: *görjös*. | *ez előtt gidres gödrös honcsokos helység volt, s nevét attól nyerte.* (Pesty 20), 1865: *Görjös* (BL1), *Görjös* (HL1). — Szántóföld a bábonyi határ délnyugati részén, a Korom és a Terebesi-határ szomszédságában. Két részből áll: az *Alsó*- és a *Felső-Görjös*-ből. A 19. századi kataszteri térképek és a harmadik katonai felmérés szerint jóval nagyobb területet foglalt magába, mint napjainkban. A hozzá tartozó földek egészen Halmi településig nyúltak. A név feltehetően a *göröngyös* 'rögös, egyenetlen felületű' melléknévvel áll kapcsolatban. A Szamosháti szótárban a *göröngy* főnév *gör* formában, a *göröngyös* melléknév pedig *görös* formában szerepel (SzamSz. 1.).

Görjös-dűlő lásd **Görjös**

Görjös lejárát lásd **Görjös lejáró**

Görjös lejáró 2015: *Görjös lejáróu ~ Görjös lejárát.* — A Görjöshöz vezető földút a falu külterületének délnyugati részén. A Második hídtól kezdődik.

Görjös-oldal 2015: *Görjös-óudal.* — A Kisbábonyi úttól délre található földek tartoznak ide. Ezek közül a Görjös a legnagyobb.

Halmi forduló lásd **Forduló**

Halmi-határ 2015: *Halmi-határ.* — A Bábonytól nyugatra és északnyugatra található Halmihoz tartozó földek, a Gosztát, az Akasztottember és a Benés-láz szomszédságában.

Halmi-mező lásd **Gosztát**

Halmi út 1. 2015: *Halmi ut*, 2000: *Hàlmi út* (SzMH. 1: 346). — A Halmiba vezető országút. A bábonyi határtól nyugatra-északnyugatra. Körülbelül négy kilométer hosszú.

Halmi út 2. 2015: *Halmi ut.* | *A Cselőüszóudalon, Halmi úton jártunk Halminak, de körbementünk az országúton, az is Halmi út vóut, de ha egyenesen mentünk, az is.* — A Halmiba vezető földút. A bábonyi határtól északnyugatra. A Cselőszti szeli ketté.

Harasztie 1. 2015: *Harasztie.* | *Az megint arra vóut túl, ahogy megyünk a Hegyre fele, jobbódon vóut. Vóut a bábonyiaknak ott tíz hektár, ojasmi, az vóut a Harasztie. A halmi legelőüvel határos vóut a Harasztie. Ez a Göb-háton túl van, Jákóbnak a kertje végénél, egész arra vóut.* — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Csikászó és a Göb-hát szomszédságában. Az 1865-ös kataszteri térképek tanúsága szerint nevét tulajdonosáról kaphatta. Az érintett terület Harasztie Józsefé volt (BL1).

Harasztie 2. 2015: *Harasztie.* | *A Fordulóu, ahogy van. [...] A Tirsztoppal szembe, az a Harasztie.* — Szántóföld a bábonyi határ délnyugati részén, a Horgas és a Kósák tagja szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kaphatta.

Hárd lásd **Hárd-tanya**

Hárd-tanya 2015: *Hárd-tanya ~ Hárd ~ Zöüud-tanya.* | *Van ez a ferma csinálva. [...] Ahogy megyünk Váraljára fele vagy a Hegyre fele. Annak mondják,*

hogy Hárdos, Hárd. *A Hosszú-lázon túl*. — Tanya a bábonyi határ északi részén, Dabolc település szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. Az épületek jellegzetes színe miatt **Zöld-tanya**-ként is szokták emlegetni.

Három-rekettye lásd **Kerek-rekettye**

Hegy lásd **Pelesóc**

Hegy alatt lásd **Hegyalja**

Hegyalja 2015: *Hegyalja ~ Hegy alatt ~ Hegyalja-erdő*. | *Ott, ahogy mennek az emberek fát fágni, ott, a domb alatt*. 1918: *Hegy alja, Hegyalja* (HL2), 1865: *Hegy allya, Hegyallya* (HL1). — Erdő a bábonyi határ északkeleti részén, a Pelesóc, vagy másnéven: a Hegy, valamint Halmihegy és Tamásvára lja települések szomszédságában.

Hegyalja-erdő lásd **Hegyalja**

Hegyes-Fogás 2015: *Hegyes-Fogás ~ Kis-Fogás*. | *Ojan kis hegyes főüdek vóutak ott, de most már legelői*. | *Az is arra van a legelői mellett, a Nagy-Fogás mellett vóut az. Mondták aztat Kis-Fogás-nak, Hegyes-Fogás-nak. Az egybe vóut. Két név. Egy tábla főüdnék vóut a neve*. — Szántó föld a bábonyi határ keleti oldalán. A Fogás 1. kisebbik része. A *Hegyes* jelzőt feltehetően az alakja miatt kapta. A **Kis-Fogás** névváltozat előtagja a *Nagy-Fogás* előtagjával áll összefüggésben.

Hegy út 2015: *Hegy út ~ Hegy út*. | *Az itt van, ahogy megyünk a Hegyre fele. A szekerut, Hosszú-láz végénél*. — Földút, a falu belterületétől a Hegyig, vagyis a Pelesócig tart. A Peti sorja, a Csikászó és a Hosszú-láz nevű földek mellett vezet el.

Hegy út lásd **Hegy út**

Híd-láz 1. 2015: *Híd-láz*. | *A Vájogos-gödörrel szembe, egy kis saroknak mondják, hogy Híd-láz. [...] Vóut régen lehet valami fahíd. S azér mondták, hogy Híd-láz*. — Szántó föld a bábonyi határ nyugati részén, a Palló és a Sovány-sor szomszédságában. A Híd-láz 1. és a vele szomszédos Palló között egykor egy kis fahíd állt. A név előtagja erre utalhat. Az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévi (FKnT.).

Híd-láz 2. lásd **Éger**

Híd-vég 2000: *Hídvég* (SzMH. 1: 346), 1935: *Hídvég* (SzamSz. 1.), 1909: *Hídvég* (SzMH. 1: 346), 1894: *Hídvég* (uo.), 1887: *Hídvég* (HKFT.), 1865: *Hídvége* (Pesty 59). — Sík szántó a bábonyi határ nyugati részén. A 2015-ös gyűjtés adatközlői nem ismerték.

Hodos 2015: *Hodos*. | *Az a turci határba van egészen. Ahogy mejünk Turcra fele, balódt. Vót nekik a legelői, mer az a Brimével átelenbe vóut, az a Hodos. Ott vóut a bábonyiaknak földje, felnyúlt egészen az erdőig*. — Szántó föld a bábonyi határ északkeleti részén, a Csető-szeg szomszédságában, a Pelesóc lábánál. A név a *hód* állatnév -s melléknévképzős formája.

Horgas 2015: *Hargas ~ Csemetés*. | *Az vóut, a Csemetés. Ahogy kimegyünk itt a Fordulónál, túlódt vóut a Csemetés. Az mind a bábonyiaké vóut. Azt mondták Hargasnak*. 1865: *Kis és nagy horgos* (TeL). — Szántó föld a bábonyi

határ délnyugati részén, a Fordulóval szemben. A valamikori Kósák tagja tartozott hozzá. A föld ma már Túrterebes része. A *Horgas* név valószínűleg a *horgas* 'mélyedés' földrajzi köznévvvel (FKnT.) áll kapcsolatban, de a *horgos* '1. horoggal ellátott, 2. horog alakú' szóval való összefüggés sem zárható ki (lásd SzamSz. 1., FKnT.). A terület néhány éve gyümölcsfákkal volt beültetve, a **Csemetés** névváltozat ennek az emlékét őrzi.

Horti-tag lásd **Jákób-tag**

Hosszú-Estók-láz 1. 1865: *Hosszu Estók Láz I.* (Pesty 59). — Egykori dűlő. Nem lokalizálható. Ma már nem ismerik a nevet. A név előtagjára vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznév (FKnT.).

Hosszú-Estók-láz 2. 1895: *hosszestókláz*, 1865: *Hosszú Estók láz II.* (Pesty 59). — Egykori dűlő. Nem lokalizálható. Ma már nem ismerik a nevet.

Hosszú-Fogás 2015: *Hosszú-Fogás ~ Nagy-Fogás.* | *A Nagy-Fogásnak mondtuk, hogy Hosszú-Fogás. Mi úgy szólítottuk. Itt, ahogy a legelőü van.* 1895: *nagy fogási föld* (SzMH. 1: 347). — Szántóföld a bábonyi határ keleti oldalán, a Comoga szomszédságában. A Fogás 1. nagyobbik része. A **Nagy-Fogás** névváltozat előtagja a *Kis-Fogás* előtagjával áll összefüggésben.

Hosszú-láz 2015: *Hosszú-láz.* | *Régen erdő volt, de most szántóföld.* 2000: *Hosszu-láz* (SzMH. 1: 347), 1935: *Hosszuláz* (SzamSz. 1.), 1892: *Hosszú Láz* (BL2), 1865: *Hosszu Láz* (BL1). — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Csikászó, a Gánnás és a Jákób-tag szomszédságában. Nagy kiterjedésű föld, amely két részből áll: az *Alsó-* és a *Felső-Hosszú-láz*-ból. A név előtagja a szántóföld méretére utal, a *Kis-láz* előtagjával áll összefüggésben. Az utótagja a *láz* 'irtás' földrajzi köznév (FKnT.).

Iásze lásd **Gosztát**

Igényelt 2015: *Igényelt ~ Igényel*, 2000: *Igényelt* (SzMH. 1: 347). — Szántóföld a bábonyi határ északkeleti részén, a Fogás 2. és a Göb-hát szomszédságában, a Turci út mellett. Két részből áll: az *Alsó-* és a *Felső-Igényelt*-ből. A név eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink.

Imaház lásd **Katolikus imaház**

Imaterem 2015: *Imaterem.* — A református egyháznak az Óvoda épületében lévő terme. Az óvoda épülete egykor a református egyház tulajdona volt. Az épületet az államosítás során vették el az egyháztól. A rendszerváltás és a visszaigénylések után az állam az épületből végül csupán ezt az egy termet szolgáltatva vissza az egyháznak.

Irinka-tag lásd **Jákób-tag**

Irotvány 2015: *Irotvány ~ Irtovány*, 1865: *irotvány.* | *erdős helység volt — de ki irtatván — az irtásról kapta elnevezését* (Pesty 20). — Szántóföld a bábonyi határ déli részén. A lokalizálása bizonytalan. A név az *irtvány* földrajzi köznév (FKnT.) helybeli használatú formáját mutatja. A Szamosháti szótár szerint ez a szóalak helynévként a környéken máshol is megjelenik, például a magyarországi

Kisnamény határában (SzamSz. 1.). A bábonyiak többsége ma már nem ismeri a nevet, csak az idősebbek emlékezetében él.

Iskola lásd **Óvoda**

Italozó 1. 2015: *Italozóu.* | *Vóut régen egy koccsma, egy zsidó használta [...] Ábrahám bácsinak hívták. Az mérte a pálinkát.* — Egykori koccsma a Zsidóház 1.-ban. A Joó család tulajdona volt.

Italozó 2. lásd **Tripon**

Jáhori-tag 2015: *Jáhori-tag.* — Egykori tag a bábonyi határ északkeleti részén, a jelenlegi Jákób-tag szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta.

Jákób háza lásd **Jákób-tag**

Jákób-tag 2015: *Jákób-tag ~ Jákób tagja ~ Jákób háza ~ Jákób-tanya ~ Horti-tag ~ Irinka-tag.* | *Az Irinka tagjának mondták azt, mer lakott ott egy román asszony. És inkább úgy mondták neki, hogy tag, Irinka tag. Ott még mindég megvan Jákóbnak a ház. Úgyhogy az egy tag, de laktak több román család. | Jákóbnak vóut két kis darab földje, meg háza rajta. Megvan az most is [...]. Az is ott van a Csikászó mellett.* — Tag a bábonyi határ északkeleti részén, a Göb-hát, a Csikászó és a Harasztie 1. szomszédságában. Nevét tulajdonosáról kapta. Régebben **Horti-** és **Irinka-tag**-ként is emlegették. Ez utóbbi neveket ma már kevesen ismerik és használják. A **Horti-tag** névváltozat eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink.

Jákób-tanya lásd **Jákób-tag**

Kántonház lásd **Pompaház 1.**

Kápolna lásd **Ravatalozó**

Karos híd 2015: *Karos híd.* | *Azér mondták, hogy Karos híd, mer vóut egy híd és vóut karja. [...] Az a híd még megvan, már karja nincs, ellopták [...]. Azér mondták, Karos híd, mer azon át kellett a jóuszágot, a falubul itt járt ki, ezen az úton, Laci bácsi mellett, itt, ezen az úton járt ki, és mivel egy nagy árok [...], csináltak egy karját, mivelhogy, mer a jóuszág ne essen bele a vízbe.* — Híd a bábonyi határ délkeleti részén, a Varga-láz, Cigány-láz és a Kis-Őz-hát között.

Katolikus imaház 2015: *Katolikus imaház ~ Cigánytemplom ~ Imaház ~ Templom.* | *Űk csak aszongyák, hogy Templom, a cigányok. | Mi nem mondjuk, merhogy, na, szégyelljük, de van, aki mondja, hogy ott a Cigánytemplom.* 2000: *Katolikus-imaház* (SzMH. 1: 345). — Épület a Cigánysor közepén. Eredetileg lakóház volt, jelenleg a katolikus egyház birtokában van. Itt tartják a szentmiséket.

Kavicsos 1. 2015: *Kavicsos ~ Kövicses ~ Balasztier ~ Balasztiera ~ Kenderasztatou.* | *Onnét hordták a kövicset, akkor még lehetett. Mindenki annyit vajt, amennyit akart. | Erre van egy nagy tóu, onnen horták régen a kavicsot, meg most is hordják onnen, ide az utakra, vagy ahova megrendelik.* — Mesterséges tó, a bábonyi határ déli részén. A *Balasztier ~ Balasztiera* neve a román *balastier* 'kavicsbánya' köznévből való. Egykor kendert is áztattak benne.

Kavicsos 2. 2015: *Kavicsos ~ Kövicses ~ Dröngu ~ Dröngu földje ~ Dröngu tanyája ~ Pájinkafőző.* | *Mi Kövicsesnek mondjuk, de van, aki úgy mondja, Kavicsos.*

— A Kavicsos tó mellett lévő kaszálók a bábonyi határ déli részén. A terület egy része egy Drángu nevű személy tulajdonát képezi. Egykor pálinkafőzőt üzemeltettek rajta.

Kenderáztató lásd **Kavicsos 1., Vályogos-gödör**

Kendereskert lásd **Kertalja**

Kenderföld lásd **Kertalja**

Kendesor lásd **Kertalja**

Kerek-Csikászó lásd **Felső-Csikászó**

Kerek-lapos 2015: *Kerek-lapos*. — Kisebb, kör alakú szántóföld a bábonyi határ északi részén. Kevesek által ismert és ritkán használt név.

Kerek-rekettye 2015: *Kerek-rekettye ~ Kerek-rekettyés ~ Három-rekettye ~ Rekettyés*. — Szántóföld a bábonyi határ északnyugati részén, a Bertiné tagja és Halmi szomszédságában. A Cselősz része. Egykor bokros terület lehetett.

Kerek-rekettyés lásd **Kerek-rekettye**

Kert alatt lásd **Kertalja**

Kertalja 2015: *Kertalja ~ Kertaljasi-főüd ~ Kert alatt ~ Kendereskert ~ Kenderfőüd ~ Kendesor ~ Temető alatt ~ Temető alja*. | *Régen itt ez a Kertalja, már itt kívül a főüdek, mind tiszta kenderrel vóut bevetve. Kenderes-kertnek nevezték*. 2000: *Kertájja* (SzMH. 1: 347), 1865: *Temető ally* (BL1). — Szántóföld a bábonyi határ nyugati részén, a Temetőhöz és a belterülethez közel.

Kertaljasi-föld lásd **Kertalja**

Kertek 2000: *Kertek* (SzMH. 1: 345). — A belterület része. A 2015-ös gyűjtés adatközlői tulajdonnévként nem ismerték.

Királyút 2015: *Kirájut*. | *Régen nem vóut ház, csak a Kirájút, oszt, akkor fogták telekeknek*. 1935: *Kirájut* (SzamSz. 1.), 1892: *Király út* (BL2), 1865: *Király út* (BL1), *Király ut*. | *a' rajta át folyó szekér utról vette nevét* (Pesty 20, 59). — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a belterület, a Mogyoró-szeg, a Barta és a Deszkás-láz szomszédságában. A Király út nevű földút vezet rá. Az idősebb adatközlők elmodása szerint egykor jóval nagyobb területet ölelt fel. Az 1960-as és az 1970-es évek építkezései során, a Mikró kiépülésével veszített a méretéből.

Király út 2015: *Kiráj út ~ Kirájút lejárát ~ Kirájút lejáró*. | *Aszongyák, hogy valami kiráj ment le ott régen*. 2000: *Kiráj út* (SzMH. 1: 345). — A Királyút nevű szántóföldekhez vezető földút a bábonyi határ északi részén. A Kultúrotthon és a Kovácsműhely mellett halad el. A névadás motivációja ismeretlen.

Királyút lejárát lásd **Király út**

Királyút lejáró lásd **Király út**

Királyút vége 2000: *Kirájut vége* (SzMH. 1: 347), 1865: *Királyutvége* (Pesty 59). — A 2015-ös gyűjtés adatközlői tulajdonnévként nem ismerték.

Kisbábonyi út 1. 2015: *Kisbábonyi út ~ Bábonyi út*. | *Amíg be nem jövünk a faluba az Bábonyi út. Utána Turci út*. 2000: *Szatmári út* (SzMH. 1: 345). — A Fordulótól Kisbábonyig tartó 2 kilométeres aszfaltozott útszakasz.

Kisbábonyi út 2. lásd Falu

Kis-beton 2015: *Kis-beton*. | *Egy vízszintmérőü. Mivel tiszta vóut a víz, ki vóut betonozva. A gyerekek ott fürödtek. Vóut mittomén vagy harminc-negyven cm víz, mindig*. — A Nagy-kanális kisebb, elkerített és kibetonozott része a bábonyi határ déli részén. Néhány éve a bábonyi fiatalok ide jártak fürödni nyaranta. Ma már nem használják fürdőzésre, a hely elgazosodott.

Kis-Horgas lásd Horgas

Kis-Fogás lásd Hegyes-Fogás

Kis-láz 2015: *Kis-láz*. — Kisebb szántófield a bábonyi határ északi részén, a Hosszú-láz szomszédságában. A *Kis* előtag a *Hosszú-láz* név előtagjával áll összefüggésben, a szántófield méretére utal. Az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévv (FKnT.).

Kis-legelő 2015: *Kis-legelőü ~ Legelőü*, 2000: *Legelőü* (SzMH. 1: 347). — Legelő a bábonyi határ keleti részén, a belterülethez közel. A *Kis-legelő* névvaltozat előtagja a *Nagy-legelő* név előtagjával áll összefüggésben.

Kis-mező 2015: *Kis-mezőü*. | *Egy lábba vóut egy Nagy-Fogás és utána vóut a Kis-mezőü*. 1865: *Kis mező* (BL1). — Kisebb szántófield a bábonyi határ keleti részén, a Nagy-Fogás és a Comoga szomszédságában.

Kis-Mogyoró-szeg 2015: *Kis-Mogyoróü-szeg*. | *Mogyoróü-szegnek mondjuk ezt az elsőü láb földet, s akkor itt van egy kanális, és akkor ott lefele van, azt mán mondják Kis-Mogyoróü-szegnek*. — Szántófield a bábonyi határ északi részén. A Mogyoró-szeg kisebbik darabja.

Kis-nyíres 2015: *Kis-nyíres*. | *Itt vóut a Kert alatt. Itt, ahogy van a Temetőüüüü odafele a főüü. Kétféle vágta azt is, régen úgy vóut, fele vóut a kertbe, fele meg a Kis-nyíres. Mer most egész a kanálisig mérték, amióta a kollektív elmúlt. Úgyhogy a fele, nem vóut épp a fele, valamennyi*. 1865: *Kis nyíres* (Pesty 59). — Szántófield a bábonyi határ nyugati részén, a Kertalja és az Éger szomszédságában. Kevésbé ismert és ritkán használt név.

Kis-Őz-hát 2015: *Kis-Őz-hát*, 1935: *Kisőzshát* (SzamSz. 1.), 1900: *Kis Őz-hát* (SZABÓ 1937: 284), 1892: *Kis Őzhát* (BL2), 1865: *Kis Őzhát* (BL1). — Szántófield a bábonyi határ keleti részén, a Varga-láz és a Hegyes-Fogás szomszédságában. A név eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink.

Kis-Szomoga lásd Comoga

Kollektív istálló lásd Kollektív ól

Kollektív ól 2015: *Kollektív óul ~ Kollektív istóllóü ~ Kollektív udvar*. — Az állami gazdaság ólai és istállóí voltak. A falu belterületének északkeleti részén, a Mikró és a Cigánysor között, a Csentru udvar közvetlen szomszédságában.

Kollektív udvar lásd Kollektív ól

Komjáti 2015: *Komjáti ~ Komjátié*. — Szántófield a bábonyi határ keleti részén, a Major szomszédságában. Kevésbé ismert és ritkán használt név, a tulajdonosáról kaphatta.

Komjátié lásd Komjáti

Korom 2015: *Korom*. | *Mer fekete földje van*. — Szántóföld a falu külterületének délnyugati részén. A Görjös és az Éger szomszédságában. Fekete földje van, innen eredhet az elnevezése.

Kósák tagja 2015: *Kósák tagja ~ Kósa-tag ~ Kósa tagja*. — Egykori tag a bábonyi határ délnyugati részén, a Fordulóval szemben. A Horgas része volt. Ma már a terebesi határhoz tartozik. Nevét a tulajdonosáról kapta.

Kovácsház 2015: *Kovácsház*. — A falu néhai kovácsának a háza a Kultúrotthon és a Király út szomszédságában. A Mikró első háza.

Kovácsműhely 2015: *Kovácsműhej*. | *A Kovácsműhej itt vóut régen. A Kiráj út. A legelső ház, a Kovácsműhej ottan vóut. Míg Károj bácsi bírta magát*. | *Az ott van a Faluvégen*. — A Kovácsházhoz tartozó műhely, a Király út szomszédságában.

Kőhíd lásd **Forduló**

Kömin lásd **Kultúrotthon**

Körtefánál 1. 2015: *Körtefánál*. | *A Cselőusz úgy volt a papírunkra téve, hogy Körtefánál, nem Cselőusznek, mer' ott a kanyarba volt, ahogy volt a mienk, volt ott egy körtefa, és akkor mi úgy írtattuk, hogy ide kifele körtefa volt*. | *Ott vóut egy nagy vadkörtefa, de ojan vastag... És akkor elébb úgy mondták, hogy Cselőusz, akkor, amikor a nagy körtefa ott vóut, akkor úgy mondták, a Körtefánál meg Teberna. [...] Háromféle nevet adtak*. — Szántóföld a bábonyi határ nyugati részén. Régebben egy körtefa állt rajta. Jelenleg a Cselősz részének tekintik.

Körtefánál 2. lásd **Görjös**

Körtélyes 2015: *Körtéjes*. | *Nagy körtéjes vóut. A jóuszágot délbe oda hajtották a pásztorok délelni, az árnyékra*. — Szántóföld a bábonyi határ keleti részén, a Brime, a Nákoly és a turci határ szomszédságában. Egykor körtefák álltak rajta. Ma már kevés bábonyinak van ott földje.

Kövices lásd **Kavicsos 1.,2.**

Középső-kút 2015: *Középső-kút ~ Betonos-kút*. | *Közepen vóut egy betonos kút, ott ivott a nevendékjóuszág*. — A nevendékjóuszág itatására szolgáló kút, a bábonyi határ keleti részén, a Nagy-legelő közepén. Vö. még *Alsó-kút, Felső-kút*.

Központ 1. 2015: *Központ*. | *Ki hogy veszi, van, aki aszongya, a Templom a Központ, van, aki aszongya a Boltnál*. | *Itt zajlik le minden, a Bóut meg az Iskola meg a Templom. Ez a Központ. Két Központ van*. — A Református templom és az Általános iskola környéke. A Fő utca közepe. Megoszlik a vélemény arra vonatkozóan, hogy mit neveznek Központnak. Van, aki az előbbire, van, aki a Boltra, a Kultúrotthonra és környékére vonatkozóan használja az elnevezést. A falu életéhez szorosabban kapcsolódó társadalmi események lényegében ezen a két helyen zajlottak és zajlanak a mai napig.

Központ 2. 2015: *Központ ~ Csentru*. — A Bolt, a Kultúrotthon és környéke. A *Csentru* névváltozat a román *centru* 'központ' jelentésű szóból ered.

Kultúr lásd **Kultúrotthon**

Kultúrház lásd **Kultúrotthon**

Kultúrotthon 2015: *Kultúrotthon ~ Kultúr ~ Kultúrház ~ Kömin*. — A Turci út és a Király út találkozási pontjánál álló jellegzetes, zöld színű épület. Lakodalmaknak, eljegyzéseknek, születésnapj és farsangi ünnepségeknek ad helyet. A *Kömin* névváltozat a román *cămin* 'otthon' jelentésű szóból ered.

Kútnál lásd **Surányi dinnyéje**

Kutyaszorító lásd **Túlsóvég**

Kutyaszorítóvég lásd **Túlsóvég**

Külső-Benés-láz 2015: *Külső-Benés-láz*. — Szántófield a bábonyi határ északnyugati részén, az Akasztottember és a Cselősz szomszédságában. A Benés-láz egyik része. A *Külső* előtag arra utal, hogy a szántófieldnek ez a darabja közelebb van a Cselősz lejáratokhoz, mint a másik, a *Belső-Benés-láz* nevű része.

Külső-Brime 2015: *Külső-Brime*. — Szántófield a bábonyi határ keleti részén, a Turci út mellett. A Brime egyik része. A *Külső* előtag arra utal, hogy a szántófieldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik, a *Belső-Brime* nevű része.

Külső-Fogás 2015: *Külső-Fogás ~ Alsó-Fogás*. — Szántófield a bábonyi határ keleti részén, az Alsó-Igényelt szomszédságában, a Turci út mellett. A Fogás 2. egyik része. A *Külső* és az *Alsó* előtagok arra utalnak, hogy a szántófieldnek ez a darabja közelebb van a Turci úthoz, mint a másik, a *Belső-* vagy *Alsó-Fogás* nevű része.

Külső-Igényelt lásd **Alsó-Igényelt**

Külső-Varga-láz 2015: *Külsőü-Varga-láz*, 1895: *külső varga láz* (SzMH. 1: 347). — Szántófield a bábonyi határ déli részén. A Varga-láz egyik része volt. Ma már egyetlen darabnak tekintik az egész földet. Vö. *Belső-Varga-láz*.

Lapicka háza 2015: *Lapicka háza*. — Épület volt a Nagy-legelőn, a Körtélyesen túl, a terebesi határban. Nevét tulajdonosáról kapta.

Láz 2000: *Láz* (SzMH. 1: 347). — Egykori dülő a bábonyi határban. Nem lokalizálható. A 2015-ös gyűjtés adatközlői tulajdonnévként nem ismerték.

Legelő lásd **Kis-legelő**

Lelkészi hivatal 2015: *Lelkészi hivatal ~ Papnál ~ Parókia ~ Párókia*. | *Még, ha nem is volt lelkész ott, akkor is mondták, hogy a Papnál*. 2000: *Lelkészi-hivatal* (SzMH. 1: 345). — A református egyház irodája. A Fő utca közepén, az Óvodával szemben álló épületben található, közel a Református templomhoz.

Liget 1887: *Liget* (HKFT.), 1865: *Liget* (SZABÓ 1937: 284), *Liget* (TeL), 1749: *Terebesi liget* (uo.). — Szántófield a bábonyi határ délnyugati részén. Ma már nem ismerik a nevet.

Lingurás-tanya 2015: *Lingurás-tanya*. — Egykori tanya a bábonyi határ északi részén, a Gánnáson. Az épületek ma már nincsenek meg, ennek ellenére a valamikori objektumok és a hozzá tartozó név a mai napig viszonyítási pontként szerepel a szóbeli eligazításokban. Nevét tulajdonosáról kapta.

Lukács-láz 2015: *Lukács-láz*, 1865: *Lukács láz* (Pesty 59). — Szántófield a bábonyi határ déli részén, a Cigány-láz és a Varga-láz szomszédságában. Lokalizálása

bizonytalan. Az előtag a tulajdonosra utalhat, az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévvé (FKnT.).

Major 2015: *Major*, 1892: *Major* (BL2), 1887: *Bábonyi mjr.* (HKFT.), 1865: *Major* (BL1). — Szántófield a bábonyi határ keleti részén, a Kis-Őz-hát és az Egyház földje, az Ötkoronás szomszédságában. A területen a második és a harmadik katonai felmérések térképei épületet jelölnek (MKFT., HKFT.), valószínűleg egy kisebb mezőgazdasági telep működhetett rajta.

Mariháza 2015: *Mariháza*. | *Ez csak így most lett kinevezve, mióta Mari ott lakik*. — Szántófield a bábonyi határ déli részén, a belterület közvetlen szomszédságában. Nevét a Tűlsóvég nyugati felének szélső épületéről kapta.

Mari háza 2015: *Mari háza ~ Mari-ház*. | *Mari házánál lefele vannak ezek a főüdek*. — A Tűlsóvégen álló lakóház. A belterület délnyugati részének szélső épülete. Nevét tulajdonosáról kapta. Gyakran említik mint viszonyítási pontot.

Mártonháza lásd **Terebesiút**

Márton háza 2015: *Márton háza ~ Márton-ház*. — A Tűlsóvégen álló lakóház. A belterület délkeleti részének szélső épülete. Nevét tulajdonosáról kapta.

Második híd 2015: *Második híd*. — Híd a bábonyi határ nyugati részén. A Koromhoz és a Görjőshöz vezet. Az előtagja az *Első híd* név előtagjával áll összefüggésben.

Méhes-láz 2015: *Méhes-láz ~ Mihes-láz*. | *Egy ilyen bokros-kaszállós rész volt az ott mindig. Már most vóut benne felszántogatva, a kollektív után, mikor visszaadták, de hát gyenge málé van. Elhagyta azt mán mindenki. El van az bokrosodva*. 1892: *Méhes és Turcz Láz* (BL2), 1865: *Méhes láz* (Pesty 59), *Méhes Láz* (BL1). — Szántófield és kaszáló a bábonyi határ északi részén, a Dormán-láz és a Nádas szomszédságában. A név előtagjának eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink, az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévvé (FKnT.).

Mikró 2015: *Mikró ~ Mikró sor ~ Új sor*. | *Ezt már mi tanáltuk ki, az emberek tanálták ki*. | *Ezt nevezték ki most itten. Ezek, ahun laknak azok a fiatalok. [...]* *Kitanálták itt, oszt azóuta rajtamaradt*. — A falu belterületének az északi részén, a Turci út mentén végighúzódó utcarész. A Kovácsháztól a Cigánysor első házáig tart. Viszonylag új része a falunak, hiszen néhány évtizede, az 1960-as évektől kezdtek beépíteni a területet. Elnevezését a szatmárnémeti tömbháznegyedek, az ún. Mikrónegyedek nevének mintájára kapta, hiszen ahogyan a Mikró, úgy ezek a részek is újnak számító, néhány évtizede beépített területek. A *Mikró ~ Mikró sor* lexémákat a lakosság többsége nem tartja „igazi helynévnek”, ennek ellenére a megnyilatkozásaikban a szót helynévként használják. A *Mikró sor* és az *Új sor* névváltozatok utótagja a *sor* 'utca' földrajzi köznévvé (FKnT.).

Mikró sor lásd **Mikró**

Mogyorós 2000: *Mogyoróus* (SzMH. 1: 347), 1936: *Mogyoróus* (SzamSz. 2.). — Dombos hely, nem lokalizálható. A 2015-ös gyűjtés adatközlői nem ismerték.

Mogyorós-szeg lásd **Mogyoró-szeg**

Mogyoró-szeg 2015: *Mogyoróu-szeg ~ Nagy-Mogyoróu-szeg*, 2000: *Mogyorószeg* (SzMH. 1: 347), 1895: *Mogyoró-szeg* (uo.), 1865: *Mogyoros szeg* (Pesty 59). — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Királyút, a Sovány-sor és a Méhes-láz szomszédságában. A kisebbik résztől, a Kis-Mogyoró-szegtől egy kanális választja el. Az előtag bizonyára az egykor ott növe mogyoróbokrokra utal, az utótag a *szeg* 'nem központi fekvésű külterületi hely' földrajzi köznévi (FKnT.). A *Nagy-Mogyoró-szeg* névváltozat előtagja a *Kis-Mogyoró-szeg* név előtagjával áll összefüggésben.

Nádas 2015: *Nádas ~ Varga Zsiga nádassa*. | *A Sovány-sornak a túlsó végén. Ott vóut a Varga Zsiga nádassa. Úgy mondtuk régen*. 1888: *Nádas* (SzMH. 1: 347). — Nádas a bábonyi határ északi részén, a Méhes-láz és a Mogyoró-szeg szomszédságában. Varga Zsiga volt a tulajdonosa.

Nagy-Éger lásd **Éger**

Nagy-Éger-köz lásd **Éger**

Nagy-Fogás lásd **Hosszú-Fogás**

Nagy-Horgas lásd **Horgas**

Nagy-kanális 2015: *Nagy-kanális*. — Az Éger mellett végighúzó nagy vízelvezető árok a bábonyi határ nyugati-délnyugati részén.

Nagy-legelő 2015: *Nagy-legelőü*. | *Ez a legelőü, ahol legelnek a jószágok most, s leszokott itt jönni, itt a földeknek a végénél van egy út, Karos híd, ez a Karos híd, itt átaljött, és lejött a Nagy-legelőüre*. — Nagy kiterjedésű földdarab a falu külterületének keleti oldalán. Néhány évtizede még három részre osztották: a turci határhoz közel eső részét az ökrök, a közepét a növendékjóságok, a belterülethez közel eső részt pedig a tehének legeltetésére használták. Ma már főként a turci románok használják. Csupán néhány bábonyinak maradt ott földje. A név előtagja a *Kis-legelő* név előtagjával áll összefüggésben.

Nagy-Mogyoró-szeg lásd **Mogyoró-szeg**

Nagy-Szomoga lásd **Comoga**

Nagy tanya lásd **Csertezán tanya**

Nagy-tölgyfa lásd **Tölgyfa**

Nákoly 2015: *Nákoj*. | *Az egész arra van Turctul lefele*. | *Az arra vóut a Nagy-legelőnek a túlsó végénél, már a turci határhoz tartozott. Nákoj. Vóut ott az én apámnak is főüd meg vóut több bábonyinak nákoji főüd*. 1887: *Nacole* (HKFT.), 1865: *Nákole* (TuL), 1751: *Nákoly*, silva (SZABÓ 1937: 284), 1550: *Nakolrethe* (uo.), 1545: *Nakoll rettye* (uo.), 1479: *Nakol, Nokoly*, pratum silvae (uo.), 1464: *Nakol*, terra (uo.). — Szántóföld a bábonyi határ keleti részén, a turci határhoz közel. A Brime és a Körtélyes szomszédságában. A történeti források erdőként, erdei részként, földbirtokként tüntetik fel. Talán kapcsolatba hozható az Árpádkorból adatható 1278: *Nakol* (ÁSz.) személynévvél.

Nákoly rétje lásd **Nákoly**

Nemes-láz 1892: *Nemes Láz* (BL2), 1865: *Nemes Láz* (BL1). — Egykori szántóföld a bábonyi határ északi részén. A név előtagjának eredetére vonatkozóan nincsenek biztos ismereteink. Az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznév (FKnT.). Ma már nem ismerik a nevet.

Nem-láz lásd **Éger**

Nyíres 1865: *Nyíres* (Pesty 59). — Egykori dűlő. Nem lokalizálható. Ma már nem ismerik a nevet.

Ócskatanya lásd **Csertezán tanyája**

Ó-fogás lásd **Fogás 1.**

Óvoda 2015: *Ovoda ~ Általános iskola ~ Iskola*, 2000: *Általános-iskola* (SzMH. 1: 345). — Épület a falu központi részén, a Fő utca közepén. Néhány éve — az óvodai mellett — elemi iskolai oktatást is folytattak az épületben. Az elemi osztályok megszüntetésével ma már csak óvodaként működik az épület.

Ökör-fő lásd **Ökör-fű**

Ökör-fű 2015: *Ökör-fű*. | *Úgy vóut az út, hogy lementünk itt a hídnál, oszt akkor a Koromnak a fele, a túlsóu vége vóut az Ökör-fű. Vóut ut ott. Szántóufőüd vóut az.* 1895: *ökörfüdülő* (SzMH. 1: 348), 1865: *Ökörfű, ökörfű*. | *ez előtt a' szántó ökrök számára külön legelőnek fen tartatott — 's azóta ezen nevezetét tartja* (Pesty 20, 59), *Ökörfű* (BL1), *Ökörfű* (TeL), 1319: *Ukurfeu, Wkwrfew, Ewkewrfew, fluvius* (SZABÓ 1937: 283). — Szántóföld a falu külterületének délnyugati részén, a Korom és a Görjös szomszédságában. Kevésbé ismert és ritkán használt név. A legrégebbi történeti adat folyónévként említi, feltehetően ennek a fejét, forrását jelölte eredetileg, *Ökör-fő* formában. Talán a víz eltűnését követően értelmezték újra *Ökör-fű* alakban, ezt erősítette az is, hogy ökörlegelőnek is használták egykor (lásd Pesty Frigyes adatát).

Ökör-fű-dűlő lásd **Ökör-fű**

Ökör-fű lejárát lásd **Ökör-fű út**

Ökör-fű lejáró lásd **Ökör-fű út**

Ökör-fű út 2015: *Ökör-fű út ~ Ökör-fű lejárát ~ Ökör-fű lejáróu*. | *Ahogy lemegyünk itt a Koromnál. Ott vóut az Ökör-fű út. Csak azt is most má végigszántották.* — Egykori földút a bábonyi határ déli részén, az *Ökör-fő* nevű szántóföldhöz vezetett.

Ösvény 1865: *Ösvény* (BL1), 1319: *Usuen, Ewswen, via* (SZABÓ 1937: 283). — Egykori szántóföld a bábonyi határ déli részén. A 14. században még útként említették. Ma már nem ismerik a nevet.

Ötkoronás 2015: *Ötkoronás ~ Egyház földje*. | *Azér Ötkoronás, mer az egyház vagyona [...] öt hektár van ottan.* — Szántóföld a bábonyi határ keleti részén, a Major, a Futballpálya és a Nagy-legelő szomszédságában. Az egyház tulajdonában álló öt hektárnyi terület.

Pálinkafőző lásd **Kavicsos 2.**

Palló 2015: *Pallóu*. | *A fahídon mentek át a Pallóhoz mindig*. — Szántóföld a bábonyi határ nyugati részén, a Híd-láz és a Surányi dinnyéjének a szomszéd-ságában. A Palló és a Híd-láz között egykor egy kis fahíd állt. A szántóföld neve erre utalhat.

Pankotai-láz 2015: *Pankotai-láz*. — Szántóföld a bábonyi határ nyugati részén. Lokalizálása bizonytalan. Kevésbé ismert és ritkán használt név. Az előtag feltehetőleg a tulajdonosra utal, az utótag a *láz* 'irtás' földrajzi köznévv (FKnT.).

Pap-kert 2015: *Pap-kert*. — Szántóföld a bábonyi határ keleti részén, a Comogához, a Cigány-kerthez és a belterülethez közel. Az egyház tulajdona.

Papnál lásd **Lelkészi hivatal**

Papónál lásd **Toldinál**

Parókia lásd **Lelkészi hivatal**

Pekó 2015: *Pekóu* ~ *Pekóu-rész*. | *Pekót mondják annak az épületnek, hogy Pekóu, amék átta régen a motorinát meg a benzint, de most már nem árulja*. — Elhagyatott üzemanyag-töltő-állomás a bábonyi határ délnyugati részén, a Fordulóhoz közel. Az elnevezés a román *PECO*-ból, azaz a *Produce Etilate cu Cifră Octanică* 'oktánszámmal rendelkező etiltermékek' kifejezésből ered. A rendszer-váltás előtt ez volt az üzemanyag-töltő-állomások hivatalos elnevezése. A szó mára köznevesült, a romániai magyarok általában mindenféle töltőállomást *pekó*-ként emlegetnek.

Pekó-rész lásd **Pekó**

Pelesőc 2015: *Pelesőuc* ~ *Pelecőüs* ~ *Pelesőuc-domb* ~ *Pelesőuc-erdő* ~ *Pelesőuc-hegy* ~ *Hegy*, 1931: *Pelsőc* (SzMH. 1: 348), 1897: *Pelesőcz*, *Pelesőcz erdő* (uo.), 1887: *Pelesőcz* (uo.), 1865: *Pelsőcz* (SZABÓ 1937: 284), 1477: *Pelsewcz-hegye*, promontorium (uo.). — Erdővel fedett domb a bábonyi határ északkeleti részén. Kedvelt kirándulólhely. Kniezsa szerint a szláv eredetű név a **plěšь* 'csupas, kopár hely' > **Plěšivьcb* > *Pelsőc* > *Pelesőc* történeti fejlődésen ment keresztül (vö. Kniezsa 1974: 1/421). A FNESz. is szláv eredetre vezeti vissza a magyar nyelvterületen máshol is előforduló helynevet (FNESz. *Pelesőc*). Az utóbbi változat mellett ma már a hangátvetéses *Pelecős* forma is elterjedt.

Pelesőc-domb lásd **Pelesőc**

Pelesőc-erdő lásd **Pelesőc**

Pelesőc-hegy lásd **Pelesőc**

Peti sorja 2015: *Peti sorja* ~ *Peti-sor*. | *Ez van, ahun vóut az óul*. | *Itt, ahol most én használom, már errül a Fogáson van a Peti sorja, itt ahun a cigány elégette a házát. Odáig vóut a Peti sorja. [...] A Kollektív istállounál*. — Szántóföld a bábonyi határ északi részén, a Fogás 2. és a Királyút között, a Kollektív ólhoz közel. Az előtag valószínűleg a tulajdonosra utal, az utótag a *sor* 'kisebb szántóterület' földrajzi köznévv (FKnT.).

Pompaház 1. 2015: *Pompaház* ~ *Kántonház*. — Vízisztító épület a falu belterületének északi részén. A Cigánysor szélső épülete. Turc település innen kapja

az ivóvizet. A *Kántonház* névváltozat előtagja a román *canton* 'örház' szóból származik.

Pompaház 2. 2015: *Pompaház*. | *Hát, eztet most építették. [...] Há, onnan jön a víz.* — Vízisztító épület a falu külterületének délnyugati részén, a Fordulóval szemben. Kisbábony innen kapja az ivóvizet.

Pompierház lásd **Bódé 2.**

Porgolát 2015: *Porgolát ~ Porgolánt ~ Porgolás ~ Porgolat ~ Porkoláz ~ Telek ~ Telkek ~ Telekhely ~ Út mellett ~ Útnál*. | *Hát, régen Porgolántnak mondták, de most Telkek, itt ez a Telkek, hát, ami ott van az út mellett.* 1936: *Pörgolát* (SzamSz. 2.), 1895: *Porgolat, a porgolásnál levő föld* (SzMH. 1: 348), 1865: *Porgolás* (Pesty 59), *Porgolát* (BL1). — Szántóföld a bábonyi határ nyugati részén, a belterülethez közel. Kevésbé ismert és ritkán használt név. Bizonyosan a 'sövény, kerítés' jelentésű *porgolát, porgolat* (TESz.) szóval hozható összefüggésbe.

Principáló lásd **Sztrádá principáló**

Puskaszín lásd **Bódé 2.**

Ravatalozó 2015: *Ravatalozó ~ Kápolna*. — A református egyház jelenleg is épülő kápolnája a Temetőben.

Református templom 2015: *Református templom ~ Templom*, 2000: *Reför-mátus-templom* (SzMH. 1: 345). — Az utca közepén található. Az elődje, az eredeti templom délebbre állhatott, s az 1850-es tűzvészben égett le. Az 1872-es tűzvész ezt az épületet sem kímélte meg, de a környékbeli gyülekezetek adományainak és a lakosság erőfeszítéseinek köszönhetően néhány éven belül sikerült helyreállítani és bővíteni. A tornya 1887-ben készült el. A kisbábonyi közösség életében a mai napig központi szerepet tölt be.

Régi-Fogás lásd **Fogás 1.**

Régitanya lásd **Csertezán tanyája**

Rekettyés lásd **Kerek-rekettye**

Sikátor lásd **Dregán út**

Sor lásd **Cigánysor**

Sovány-sor 2015: *Sovány-sor*. | *Van föld is, út is*. | *Főüdek vannak benne.* 1936: *Sovánsör* (SzamSz. 2.), 1895: *sovány sori föld* (SzMH. 1: 348), 1892: *Sovány sor* (BL2), 1865: *Sovány sor* (BL1), *Sovány-sor, Sovány-sor*. | *a faluhoz közel eső hely — mely a falu népesezésével — be fog építtetni — most még szántó föld* (Pesty 20, 59). — Szántóföld a bábonyi határ északnyugati részén, a Kirtályút és a Mogyoró-szeg szomszédságában, a belterülethez közel. Az előtag jelentésével ellentétben jó minőségű szántóföld. Az utótag a *sor* 'földterület' földrajzi köznév (FKnT.).

Sovány sor 2015: *Sovány sor ~ Sovány sor út ~ Sovány sori út ~ Sovány sor lejárát ~ Sovány sor lejáró*, 2000: *Sovány-sör* (SzMH. 1: 345). — A *Sovány-sor* nevű szántóföldekhez vezető földút.

Sovány sori út lásd **Sovány sor**

Sovány sor lejárata lásd **Sovány sor**

Sovány sor lejárási út lásd **Sovány sor**

Sovány sori út lásd **Sovány sor**

Surányi dinnyéje 2015: *Surányi dinnyéje ~ Surányi dinnyése ~ Kutnál.* — Dinnyés a bábonyi határ nyugati részén, a Teberna és a Kisbábonyi út szomszédságában. Régebben egy kút állt rajta. Nevét tulajdonosáról kapta.

Száraz-hát 1936: *Szárazhát* (SzamSz. 2: 323), 1887: *Száraz hát* (HKFT.). — Földterület a bábonyi határ délkeleti részén. Ma már nem ismerik a nevet.

Szatmári fő út lásd **Szatmári országút**

Szatmári országút 2015: *Szatmári országút*, 2000: *Szatmári országút ~ Szatmári főút* (SzMH. 1: 345, 348). — A Szatmárnémeti felé vezető országút.

Szatmári út lásd **Kisbábonyi út**

Szentpályi Jenő-tanya 1887: *Szentpály Jenő tn.* (HKFT.). — Egykori tanya a bábonyi határ északi részén. Ma már nem ismerik a nevet.

Szentpály István-tanya 1909: *Szentpály István tanya* (SzMH. 1: 348), 1894: *Szentpály István tanya* (uo.), 1887: *Szentpály István tn.* (HKFT.). — Egykori tanya a bábonyi határ északi részén. Ma már nem ismerik a nevet.

Szomoga lásd **Comoga**

Szonda út 2015: *Szonda út.* — Út a falu külterületének keleti-északkeleti részén. A Hodoshoz és a Csető-szeghez vezet. A név előtagja azokra az olajszon-dákra utal, amiket néhány éve fűrtak le a területen.

Sztrádá Princípálő 2015: *Sztrádá Princípálő ~ Princípálő.* — A *buletinba minden Princípálő. Mindenütt Fő út. [...] Mikor így valahogy kell mondani, hogy hol laksz, vagy nem tom mi: Princípálő utca ennyi szám.* — A falu egyetlen utcájának a neve, amelyet szinte kizárólag a levélcímzésben használnak. A román kifejezés, a *Strada Principală* jelentése 'fő utca'. A falu lakosságának körében eltérőek a vélemények arra vonatkozóan, hogy pontosan mire értik az utcanévet. Egyesek szerint kizárólag a falu régebbi részére értendő, arra az utcarészre, ahol a Református templom is áll. Mások szerint az az utcarész, amelyet a Turci út, a „Fő út” szel keresztül. Egy harmadik vélemény szerint pedig az egész falura értendő, annak minden részével együtt.

Szuszan 2015: *Szuszan, -ba.* — Utcarész a falu belterületének északkeleti részén, a Kollektív órával szemben. Viszonylag új része a falunak, csupán néhány házból áll. A név eredetére vonatkozóan nincsenek biztos információk. A turci *Susan* utcanév adhatta az ötletet a névadáskor. A román *Susan* szó többé-kevésbé a magyar *Felszeg*-nek felel meg. A *sus* fő jelentése 'fenn, fent', míg az *-an* képző az *-i* melléknévképzővel rokonítható. A *Mikró* elnevezéshez hasonlóan ezt a leképzést sem tekintik „igazi helynévnek”. A szóban forgó utcarész megnevezésekor viszont szinte kivétel nélkül mindig ezt a szóalakot használják.

Talpos háza 2015: *Talpos háza*. | *Az a románokéba vóut, a Talpos. Az egy román ember vóut, ott lakott.* — Egykori épület a Nagy-legelőn, a turci határban. Nevét tulajdonosáról kapta.

Teberna 2015: *Teberna*. | *A Cselőüszön is, ahogy a miénk van a Cselőüsznek mondva, régen úgy mondták neki, hogy Teberna. [...] Egyik azt mondja, Teberna, a másik azt mondja, Cselősz.* — Szántóföld a falu külterületének nyugati részén, Surányi dinnyéjének szomszédságában. Jelenleg a Cselősz részének tekintik. A Szamosháti szótár szerint a *teberna* ~ *taberna* 'kocsma' régies, kiveszőben lévő szó (SzamSz. 2.). A kettő, a köznév és a helynév kapcsolatáról azonban nincsenek ismereteink. A névadás motivációja ismeretlen.

Telek lásd **Porgolát**

Telekhely lásd **Porgolát**

Temető 2015: *Temetőü*. — A falu belterületének délnyugati részén található. Magyar-, cigány- és román temető részekből áll.

Temető alatt lásd **Kertalja**

Temető alja lásd **Kertalja**

Temető lejárát 1. 2015: *Temetőü lejárát ~ Temetőü lejáróü*. — A Temetőhöz vezető út a falu belterületén, amelyre a régi vízipuskaszín, a Bódé előtt kell letérni.

Temető lejárát 2. 2015: *Temetőü lejárát ~ Temetőü lejáróü*. — A Temetőhöz vezető földút, a bábonyi határ nyugati részén, a belterülethez közel. A Kertalja szántóföldjei mellett vezet el.

Temető lejáró lásd **Temető lejárát 1., 2.**

Templom lásd **Református templom, Katolikus imaház**

Tenek-láz 1865: *Tenek láz* (Pesty 59). — Egykori szántóföld. Nem lokalizálható. Az előtag eredetére vonatkozóan nincsenek ismereteink, az utótag valószínűleg a *láz* 'irtás' földrajzi köznév (FKnT.). Ma már nem ismerik a nevet. A Fenék-lázzal való azonossága sem zárható ki.

Terebesi forduló lásd **Forduló**

Terebesi-határ lásd **Terebesi-mező**

Terebesi-liget lásd **Liget**

Terebesi-mező 2015: *Terebesi-mezőü ~ Terebesi-határ*. — Azoknak a Túrtebeshez tartozó szántóföldeknek a neve, amelyek a Görjös és a Korom szomszédságában találhatók.

Terebesiút 2015: *Terebesiút ~ Faluvégesi-föld ~ Mártonháza*. — Szántóföld a bábonyi határ déli részén, a belterülethez, a Túlsóvéghez közel. Nevét a rajta áthaladó földútról, a Terebesi útról kapta.

Terebesi út 1. 2015: *Terebesi út*. | *Hát itt a Terebesi útnak mondjuk, itt ahogy mejen lefele az a, Vitlingertül lefele az a szekerút, úgy mondták, hogy Terebesi út.* 2000: *Terebesi út* (SzMH. 1: 348). — A Terebesiút nevű szántóföldekhez vezető földút. A falu külterületének déli részén található, Márton házától indul.

Terebesi út 2. 2015: *Terebesi út.* — A Fordulótól Terebesig tartó 2 kilométeres útszakasz a bábonyi határ nyugati-délnyugati részén. Az országút része.

Tirsztop 2015: *Tirsztop.* — A kamionsofőrök pihenőhelye a bábonyi határ délnyugati részén, az országút mellett.

Toldinál 2015: *Toldinál ~ Papounál.* — Épület a falu belterületének északi részén, az iskolai buszmegállóhoz, a Bódé 1. nevű helyhez közel. A tulajdonos a *Toldi* és a *Papó* ragadványneveket viseli. Az épület a falu tizenéveseinek a törzshelye.

Tölgyfa 2015: *Tölgyfa ~ Nagy-tölgyfa.* | *Ez fenn van a térképen is, bármejj térképen, tehát Halmi község térképén a Tölgyfa meg van jelenve.* | *Itt a Nagy-tölgyfa, itt a Kert alatt, itt, ahogy a Temetőüttl odalátni. A területet is úgy hívják: a Tölgyfánál.* 1751: *Thevlgh fa* (SZABÓ 1937: 285), 1479: *Thevlgh fa* (uo.). — Az Éger közepén álló magányos tölgyfa. Fontos viszonyítási pont a környéken.

Tölgyfánál lásd **Éger**

Tripón 2015: *Tripón ~ Triponnál*, 2000: *Italozó* (SzMH. 1: 345). — Autómosó a falu külterületének délnyugati részén, a Tirsztop és a Pekó mellett, a Túrterebes–Halmi-országút mentén. Néhány éve falatozót és kocsmát is működtettek benne. Nevét tulajdonosáról kapta.

Túlsóvég 2015: *Túlsóúvég ~ Faluvég ~ Kutyaszorító ~ Kutyaszorítóvég ~ Vég.* | *Aszonták, erre sok kutya vout. [...] Ezt is csak úgy csúfságbul mondták, Kutyaszorítóu.* — A falu belterületének déli része. A Márton házával és a Mari házával bezáródó utcaszakasz. A helybeliek szerint régebben sok hamis kutya tanyázott arrafele, szerintük innen ered a *Kutyaszorító ~ Kutyaszorítóvég* neve.

Turci forduló lásd **Forduló**

Turci-határ 2015: *Turci-határ.* — A már Turchoz tartozó földek, a falu külterületének keleti részén. A Nákoly és a Körtélyes a Turci-határra nyúlnak rá.

Turci-láz lásd **Turc-láz**

Turci út 2015: *Turci út ~ Fő út*, 2000: *Fő út ~ Túrçi út* (SzMH. 1: 345). — Turc település felé vezető aszfaltos út, a falu északi részét szeli keresztül. A Mikró és a Cigánysor mellett halad el.

Turci utca 2015: *Turci utca.* — Az az utcarész, amelyet a Turci út szel keresztül. A Mikrót és a Cigánysort foglalja magába.

Turc-láz 2015: *Turc-láz ~ Turci láz*, 1892: *Turcz Láz* (BL2), 1865: *Turci láz* (Pesty 59), *Turcz Láz* (BL1). — Szántófield és kaszáló a bábonyi határ északnyugati részén, a Híd-láz és a Sovány-sor szomszédságában. Az előtag a szomszédos településre utal, az utótag valószínűleg a *láz* 'irtás' földrajzi köznévi (FKnT.).

Tyutyon istállója 2015: *Tyutyon istállója.* — Épület a Kis-Őz-háton, a Turci úthoz közel. Nevét Tiution nevű tulajdonosáról kapta.

Új-Fogás lásd **Fogás 2.**

Új sor lásd **Mikró**

Új-tanya 2015: *Új-tanya*. | *Erre az új Gosztátra szokták mondani, hogy az Új-tanya*. — Tanya a halmi és a dabolci határ között a bábonyi határ északnyugati részén. A név előtagja az *Ócska-* és *Régi-tanya* nevek előtagjával áll összefüggésben.

Út mellett lásd **Porgolát**

Útnál lásd **Porgolát**

Útszéli-kereszt 2000: *Úccéli-kereszt*. | *A Szatmári út mellett, félúton*. — A 2015-ös gyűjtés adatközlői tulajdonnévként nem ismerték.

Vágott-erdő 2015: *Vágott-erdő*. — Szántóföld a bábonyi határ északkeleti részén, a Pelesöchöz közel. Sok más bábonyi helynévvel együtt ez a kifejezés is arra utal, hogy a szóban forgó terület erdőből lett szántófölddé.

Vajas-oldal 1887: *Vajas oldal* (HKFT.). — Földterület a bábonyi határ északkeleti részén. Ma már nem ismerik a nevet.

Vályogos-gödör 2015: *Vájogos-gödör ~ Kenderáztató*. | *A Kenderáztatóu itt vóut, ahogy van a hid. Az vóut ott. Ott is vóut nagy víz, áztattuk a kendert bele*. — A Kisbábonyi út mellett végighúzódó gödör a bábonyi határ nyugati részén, a belterülethez közel. Régebben vályogot vetettek benne, illetve egy időben itt áztatták a kendert. Ma már ez a település nem hivatalos személtérakója.

Varga-láz 2015: *Varga-láz*. — *Az is szántóu is, kaszálóu is. Van benne ijen is, ojan is, az vegyes. Mer' akinek van mivel, az felszántja, beveti, akinek nincs, meg annak ott van az is juhlegelőünek*. 1936: *Vārgaláz* (SzamSz. 2.), 1895: *Varga-láz* (SzMH. 1: 349), 1865: *Varga Láz* (BL1). — Szántóföld és kaszáló a bábonyi határ déli részén, a Kavicsos 2. és a Cigány-láz között. Régebben két részből állt: a *Külső-* és a *Belső-Varga-láz*-ból. Ez a felosztás ma már nem létezik. A név előtagja valószínűleg a tulajdonosra utal, az utótag pedig a *láz* 'irtás' földrajzi köznévvé (FKnT.).

Varga Zsiga nádasa lásd **Nádas**

Vég lásd **Túlsóvég**

Vegyesbolt 2015: *Vegyesbóut ~ Bóut ~ Vegyesüzlet*. | *Vegyesüzlet. Há' úgy van kiírva rá: Vegyes. [...] Há' csak Bóut*. 2000: *Vegyes-bólt* (SzMH. 1: 345). — A falu belterületének északi részén, a Fő utca elején álló épület. A település egyetlen boltja.

Vegyesüzlet lásd **Vegyesbolt**

Violaháza 2015: *Violaháza ~ Violház*. — Szántóföld a bábonyi határ keleti részén, a Comoga szomszédságában. Nevét az egykor rajta álló épületről kapta. Viola a ház tulajdonosa volt.

Violház lásd **Violaháza**

Vízpuskaszín lásd **Bódé 2.**

Víztorony 2015: *Víztorony*, 2000: *Víztorony* (SzMH. 1: 345). — A falu mezőgazdasági termelőszövetkezete építtette. Már nincs meg.

Völgy 2015: *Völgy ~ Vöügy ~ Völgy lapossa*. | *A falunak ez a másik oldala, ahun van a tó, ott volt egy terület, a Vöügy, a Vöügybe*. — Szántóföld a bábonyi határ déli részén, a belterület, a Tűlsóvég szomszédságában.

Völgy laposa lásd **Völgy**

Zöldtanya lásd **Hárd-tanya**

Zsellér-mező 2015: *Zsellér-mezőü*. | *Egy keskeny hej csak. Pár embernek vóut ott kaszállóu*. 1865: *Zsellér mező* (TeL). — Kaszáló Bábony külterületének délkeleti részén. Jelenleg a terebesi határhoz tartozik. Az adatközlők többsége nem ismeri a nevet.

Zsidóház 1. 2015: *Zsidóház*. — Épület, a Bábonyi utca közepén, a Parókia oldalán. Egykor zsidó család lakta, bolt és kocsmá is működött benne. A hozzá tartozó kert a Zsidó-kert.

Zsidóház 2. 2015: *Zsidóház*. | *Vóut két zsidóház*. — Az adatközlők szerint a Református templom hátánál is állt egy Zsidóház, a Duved vagy Duhed család háza. Erre utaló konkrét nyomokat a területen azonban már nemigen lehet találni.

Zsidó-kert 2015: *Zsidó-kert*. — Szántóföld a bábonyi határ keleti részén, a belterülethez közel. A Zsidóházhoz tartozó föld.

Források

BL1 = WENZL GUBER–WOSTROWSKY KARL 1865. *Feldskizzen der Gemeinde Bábony*. Magyar Országos Levéltár. S 79 No 1778/003.

BL2 = *Kisbábony 1892-es kataszteri térképe*. A Román Nemzeti Levéltár Szatmár megyei fiókja (Direcția Județeană Satu Mare a Arhivelor Naționale).

Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában 1–3.*, 5. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1890–1913.

EHsz. = SZABÓ M. ATTILA–SZABÓ M. ERZSÉBET szerk., *Erdélyi helységnévszótár*. Kolozsvár, Kriterion Könyvkiadó, 2003.

EKFT. = *Az első katonai felmérés. A magyar királyság teljes területe 965 nagyfelbontású színes térképszelvényen. 1782–85*. Arcanum Adatbázis Kft. DVD. 2004.

Fényes = FÉNYES ELEK, *Magyarország geográfiai szótára, melyben minden város, falu és pusztá betűrendben körülményesen leíratik I*. Pest, 1851.

HKFT. = *A harmadik katonai felmérés. 1869–87. A Magyar Szent Korona Országai. (1: 25 000)*. Arcanum Adatbázis Kft. DVD. 2007.

HL1 = RÖSSLER FRANZ–VIEVELT ANTO 1865. *Feldskizzen von Markte Halmi*. Magyar Országos Levéltár. S 79 No 1777/006.

HL2 = PAPP SÁNDOR–MOLNÁR ISTVÁN–ZAHORÁNSZKY GÖRGY 1918. *Halmi Ugocsa vármegyei nagyközség felvételi előrajzai*. Magyar Országos Levéltár. S 79 No 1777/006.

Hnt. = *Magyarország helységnévtára*. Statisztika Kiadó Vállalat, 1873, 1877, 1882, 1888, 1892, 1895, 1900, 1902, 1907, 1913, 1944.

- Lelkes = LELKES GYÖRGY szerk., *Magyar helységnév-azonosító szótár*. Második javított és bővített kiadás. Baja, Talma Könyvkiadó, 1998.
- Lipszky = LIPSZKY JÁNOS, *Repertorium locorum objectorumque in XII tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et Confinitiorum Militarium, Magni item Principatus Transylvaniae occurrentium*. Budae, Regiae Universitatis Pestanae, 1808.
- MKFT. = *A második katonai felmérés. A Magyar Királyság és a Temesi bánság nagyfelbontású színes térképei. 1819–69*. Arcanum Adatbázis Kft. DVD. 2005.
- Pesty = MIZSER LAJOS, *Ung és Ugocsa megye Pesty Frigyes 1864–66. évi helynévtárában*. Nyíregyháza, Stúdium Kiadó, 1999.
- Sebők = SEBŐK LÁSZLÓ szerk., *Határokon túli magyar helységnévszótár*. Budapest, Teleki László Alapítvány, 1997.
- Su. = CORIOLAN SUCI szerk., *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*. București, Editura Academiei, 1967.
- SzamSz. = CSÜRY BÁLINT, *Szamosháti szótár 1–2*. Budapest, Magyar Nyelvtudományi Társaság, 1935–1936.
- SzMH. = BURA LÁSZLÓ, *Szatmár megye helynevei (földrajzi nevei) 1–2*. Csíkszereda, Státus Kiadó, 2008.
- TeL = LUX ADOLF–ZAHAWEK JOHANN, *Feld-Brouillons der Gemeinde Tür Terebes*. 1865. Magyar Országos Levéltár. S 79 No 1782/002.
- TuL = HARTIG GUSTAV–RIBIČKA FRANZ–HARASEK JOHANN–WASOWICZ FELIX–VETTER BERTHOLD, *Feldskizzen der Gemeinde Turcz*. 1865. Magyar Országos Levéltár. S 79 No 1781/003.

Irodalom

- ÁSz. = FEHÉRTÓI KATALIN, *Árpád-kori személynévtár. 1000–1301*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2004.
- FKnT. = BÁBA BARBARA–NEMES MAGDOLNA, *Magyar földrajzi köznevek tára*. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2014.
- FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2*. Negyedik, bővített és javított kiadás. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1988.
- ISPMN = Nemzeti Kisebbségkutató Intézet (Institutul Pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale) honlapja. URL: <http://ispmn.gov.ro/hun/> (2016. 01. 17.).
- KNIEZSA ISTVÁN 1943–1944/2001. *Kelet-Magyarország helynevei*. Budapest, Lucidius Kiadó.
- KNIEZSA ISTVÁN 1974. *A magyar nyelv szláv jövevényszavai 1–2*. Budapest, Akadémiai Kiadó.
- KOCÁN BÉLA 2013. *Helynévtörténeti vizsgálatok a régi Ugocsa vármegyében*. Doktori értekezés. Kézirat. Debreceni Egyetem.
- MEZŐ ANDRÁS 1982. *A magyar hivatalos helységnévvadás*. Budapest, Akadémiai Kiadó.
- SZABÓ ISTVÁN 1937. *Ugocsa megye*. Budapest, Magyar Tudományos Akadémia.
- TESz. = BENKŐ LORÁND főszerk., *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára 1–4*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1967–1984.